

Extremismus jako hrozba současné společnosti

Vladimír Svoboda

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vladimír SVOBODA**

Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Extremismus jako hrozba současné společnosti**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretické části - fenomén extremismu

Zpracování teoretické části - řešerše

Zpracování praktické části - metodologie výzkumu

Zpracování praktické části - SWOT analýza

Zpracování výsledků ve formě doporučení pro praxi

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČÍRTKOVÁ, L. Psychologické aspekty motivace k extremismu. Praha : PA ČR, 2001

CHMELÍK, J. Extremismus a jeho sociologické a právní aspekty. Praha : Linde, 2001.

MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. Fotbalový chuligáni. Brno: Centrum strategických studií, 2004.

MAREŠ, M. Terorismus v ČR. Brno: Centrum strategických studií, 2005.

Vláda české republiky: Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2006. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z <http://www.mvcr.cz>.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Štefánia Kročková, CSc.

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

17. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2009

Ve Zlíně dne 17. února 2009

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.

L.S.

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně .....
15.5.2009

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku extremismu a trestné činnosti s extremistickým podtextem a negativní podmínky, které ovlivňují pachatele těchto trestných činů. Velká pozornost je věnována vlivu prostřední rodiny, kamarádů a spolupracovníků, kteří ovlivňují patologické chování jedince. Současnému stavu extremismu na území České republiky, jeho rozdělení, silným a slabým stránkám, rizikům a příležitostem pro využití řešení extremistické kriminality.

Klíčová slova: extremismus, trestný čin, pachatel, policie, levice, pravice, prostředí

ABSTRACT

Abstrakt ve světovém jazyce

This work is focused at extremism and extremist-related criminal activities, crimes and negative conditions (circumstances), which influence suspects of such crimes. Great amount of focus is devoted to influence of family, friends, coworkers, and other influence on pathological behaviour of person, present stage of extremism in Czech Republic, it's structure, strong and weak points, danger and means of dealing with extremist-related crime scene.

Keywords: extremism, crime (felony), suspect, Police, Left-wing, Right-wing, environment

Děkuji vedoucí práce PhDr. Štefánii Kročkové, CSc za odborné rady, metodické vedení a laskavý přístup. Dále chci poděkovat všem kolegům z řad policie České republiky, které v rámci jejich utajení, nemohu osobně jmenovat a kteří bojují z extremismem, jeho projevy a extremistickou kriminalitou každý den, za jejich pomoc a podporu.

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ZÁKLADNÍ EXTREMISTICKÁ TERMINOLOGIE – V PROBLEMATICE EXTRMISMU	13
1.1 FORMY EXTREMISTICKÉ KRIMINALITY	14
2 PRAVICOVÁ A LEVICOVÁ EXTREMISTICKÁ SCÉNA	15
2.1. PRAVICOVĚ ORIENTOVANÁ EXTREMISTICKÁ SCÉNA.....	15
2.1.1 Pravicová extremistická scéna v ČR v roce 2008	15
2.1.2 Pravicová extremistická scéna v Jihomoravském regionu v roce 2008	16
2.1.3 Pravicová extremistická scéna ve Zlínském regionu v roce 2008.....	17
2.2 LEVICOVĚ ORIENTOVANÁ EXTREMISTICKÁ SCÉNA.....	18
2.2.1 Levicová extremistická scéna v ČR v roce 2008	18
2.2.2 Levicová extremistická scéna v Jihomoravském regionu v roce 2008	19
2.2.3 Levicová extremistická scéna ve Zlínském regionu v roce 2008.....	19
2.3 HOOLIGANS – DIVÁCKÉ NÁSILÍ	20
2.4 ZNAKY CHOVÁNÍ EXTREMISTICKÝCH SKUPIN A JEDNOTLIVCŮ	23
2.5 POHLED NA SVĚT ZE STRANY EXTREMISTICKÉ SKUPINY	23
3 RIZIKOVÉ FAKTORY EXTREMISTICKÉ TRESTNÉ ČINNOSTI	24
3.1 FAKTOR ÚSPĚCHU.....	24
3.2 FAKTOR NEJISTOTY.....	24
3.3 FAKTOR PŘÍSLUŠNOSTI KE SPOLEČNOSTI.....	25
4 TRESTNÉ ČINY S EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM	26
4.1 ZÁKLADNÍ NORMATIVNÍ PRÁVNÍ AKTY EXTREMISTICKÉ TR. ČINNOSTI	26
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
5 ANALÝZA STATISTICKÉHO VYHODNOCENÍ NÁRŮSTU RASOVĚ MOTIVOVANÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V ČR	29
5.1 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI S EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM V ROCE 2004	30
5.2 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI S EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM V ROCE 2005	31
5.3 ANALÝZA TRESTNÉ ČINNOSTI S EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM V ROCE 2006	33
6 PROJEKT VÝZKUMU	35
6.1 CÍL VÝZKUMU	35
6.2 METODY VÝZKUMU	36
6.3 PODMÍNKY VÝZKUMU.....	37
7 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT	39
8 DISKUSE K ANALÝZE ZÍSKANÝCH DAT	45

9	ODPOVĚDI NA OTÁZKY FORMULOVANÉ V DÍLČÍCH CÍLECH VÝZKUMU	47
10	SWOT ANALÝZA EXTREMISTICKÉ SCÉNY	49
	SILNÉ STRÁNKY	50
	SLABÉ STRÁNKY	50
	RIZIKA	51
	PŘÍLEŽITOSTI.....	51
10.1	SILNÉ STRÁNKY	51
10.1.1	Vládní program a závazné pokyny	51
10.1.2	Vytvoření oddělení a specialistů pro boj s extremistickou kriminalitou.....	51
10.1.3	Vytvoření specialistů pro práci s národnostními menšinami	52
10.1.4	Oddělení počítačové kriminality	52
10.1.5	Metodika práce k objasňování trestné činnosti s extremistickým podtextem.....	52
10.2	SLABÉ STRÁNKY	53
10.2.1	Nedostatečná legislativa	53
10.2.2	Náročné prokazování trestné činnosti	53
10.2.3	Lhostejnost obyvatel.....	54
10.2.4	Špatně a zkresleně informovaná veřejnost	55
10.3	RIZIKA.....	55
10.3.1	Ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování	55
10.3.2	Poškození majetku a cizí věci	56
10.3.3	Šíření rasové nesnášenlivosti a rozpoutávání vášní	56
10.3.4	Mobilizace extremistických skupin a použití síly.....	56
10.4	PŘÍLEŽITOSTI.....	56
10.4.1	Soulad právních norem.....	57
10.4.2	Meziresortní spolupráce	57
10.4.3	Spolupráce s nevládními organizacemi.....	57
	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ	61
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	62

ÚVOD

Pro společnost představuje extremismus okrajový problém. Za nežádoucí jev je však považováno až když veřejnost, nebo alespoň její podstatná část je k projevům extremismu lhostejná, nebo s ním dokonce sympatizuje. V tomto případě jde o nebezpečný a protispolečenský jev, který může vést k sociálním konfliktům a možné politické destabilizaci. K radikálním postojům a k nárůstu extremistických projevů dochází za určitých společenských podmínek, z nichž za nejvýznamnější lze označit nárůst zločinnosti, zvýšení počtu asociálních osob, zvýšenou migraci, snížení prestiže státního aparátu. Vstupem do třetího tisíciletí představuje extremismus problém, s nímž se ve větší, nebo menší míře potýkají státy evropského kontinentu, ale i jiné státy včetně Spojených států amerických. Jako hlavní problém jsou projevy rasismu, fašismu, neonacismu a antisemitismu. V současné době se musí všechny demokratické společnosti vyrovnávat s existencí různých extremistických uskupení jak skupin, tak jedinců. V posledních letech dochází k migračním vlnám politických a ekonomických uprchlíků, které jsou doprovázeny xenofobií původních obyvatelů cílových zemí. Fenomén extremismu není dostatečně prozkoumán a vědecky zhodnocen. Je potřeba zkoumat i aktuální problémy teorie a praxe odhalování, vyšetřování a prevence rasově motivované trestné činnosti, ale i další projevy xenofobie, rasismu a nesnášenlivosti. Problematika extremismu zviditelnila zejména projevy rasismu a xenofobie nejen v České republice, ale tímto nebezpečným fenoménem se potýkají i ostatní země Evropské unie. Globalizace světa jak jí známe v dnešní podobě se nevyhnula ani extremistickým hnutím, tyto se za použití moderních komunikačních prostředků, v poslední době zejména internetu propojují. Stále větší pozornost je potřeba věnovat i mezinárodně projevům extremismu (Chmelík, 2001, s.5).

Téma bakalářské práce „Extremismus jako hrozba současné společnosti“ jsem si vybral z více důvodů. Jedním z nich je, že pracuji jako policista na Službě kriminální policie a vyšetřování, kde mám na starosti problematiku extremismu. Další důvodem pro který jsem si zvolil tohle téma je skutečnost, že během práce na této problematice jsem měl možnost potkat odborníky a kolegy, zabývající se problematikou extremismu, kdy jsem získal důležité poznatky, které by jsem chtěl v seminární práci využít. Zpracováním seminární práce si prohloubím své teoretické vědomosti v této oblasti, které později využiji ve své praxi při potírání extremistické kriminality. V České republice je extremistická scéna rozdělena do několika skupin. V seminární práci se zmíním o několika skupinách, které se v současnosti

nacházejí na prvním místě pozornosti jak odborníků, tak i veřejnosti s působností na celém území České republiky i Zlínského kraje.

Cílem mé seminární práce je ukázat na problémy, které souvisí s extremismem a jeho projevy v naší společnosti a dále analyzovat zda trestná činnost s extremistickým podtextem má rostoucí tendenci.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ EXTREMISTICKÁ TERMINOLOGIE – V PROBLEMATICE EXTRMISMU

V této kapitole stručně definujeme pojmy, které budou v práci v tomto významu a kontextu použity.

EXTREMISMEM v současné společnosti jde podle Chmelíka (2001, s.5) o výrazné vychýlení od obecně uznávaných a přijímaných norem. V rovině sociologické lze extremismus vymezit jako souhrn určitých sociálně patologických jevů, vytvářených organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin, které odmítají základní hodnoty, normy a způsoby chování platných v aktuální společnosti. Policie České republiky extremismus definuje jako verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími z všeobecně uznávaných společenských norem se zřetelnými prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku.

EXTREMISTICKÁ KRIMINALITA je protiprávní jednání páchané v souvislosti s extremismem, nebo diváckým násilím, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku (Chmelík, 2001 s.5).

DIVÁCKÉ NÁSILÍ jsou podle Mareše (2004) hromadné fyzické agresivní aktivity v souvislosti se sportovní akcí, které působí fyzickou újmu osobám, škodu na majetku nebo narušují veřejný pořádek.

GRAFFITI grafické projevy organizovaných skupin nebo jednotlivců, kteří poškozují cizí majetek, zejména historické památky, nádraží a ostatní veřejné budovy a vozidla hromadné přepravy tím, že je pomalují, postříkají či popíšou (Chmelík, 2001 s.6).

HOOLIGANS (počeštěný tvar „chuligáni“) je dnešní označení pro radikální (především fotbalové) fanoušky. Svůj původ má v Anglii, kde původně označovalo výtržníky a gangy obecně, původ samotného slova je vysvětlován více způsoby (buď z irského *Hooley*, označující divokost, ze jména stejnojmenného gangu, a konečně dle rodiny Hooliganů, která proslula svým terorem v Londýně. (Chmelík, 2001 s.6).

IDEOLOGIE hlavním znakem ideologie je na rozdíl např. od vědy, že se vyjadřuje a ospravedlňuje partikulárně. Egoistické zájmy společenských tříd, skupin a vrstev, resp. Jejich hodnoty, ovšem pouze skrytou formou. Hodnotový soud je vydáván za soud odpovídající skutečnosti. Partikulárně – egoistické je překládáno jako objektivní pravda, přírodní zákon, boží vůle, telos dějin, obecně lidská hodnota nebo manifestace zájmů společnosti. I usilující buďto o zachování a soudržnost stávajícího řádu (konzervativní ideologie), nebo o jeho změnu (revoluční ideologie). Ideologie jsou především politické, sociálně – hospodářské a etické teorie (M. Lurker, 2005 s.177).

FAŠISTICKO – NACIONALISTICKÉ SYMBOLY Ideologie fašisticko nacionalistického hnutí se uplatnila v symbolice barev a obrazů. Jednotná uniformita stranické barvy je znakem stejně smýšlejících a slouží k optickému zviditelnění při slavnostních pochodech a stranických výjezdech (M. Lurker, 2005 s.126).

1.1 FORMY EXTREMISTICKÉ KRIMINALITY

RASISMUS je názor, který tvrdí, že někteří lidé jsou nadřazeni a jiní méněcenní z důvodu příslušnosti k určité rase. Rasisti definují rasu jako skupinu lidí stejného původu. Rozlišují rasy podle fyzického charakteru, jako je barva kůže nebo kvalita vlasů. Slovo „rasismus“ se používá k označení agresivního nebo ponižujícího chování k příslušníkům „jiné rasy“ (Chmelík, 2001 s.4).

RASOVÁ DISKRIMINACE je chování, které znevýhodňuje práva jiného člověka z důvodu jeho etnického, národního nebo rasového původu. (Mareš, 2003)

ANTISEMITISMUS je dle Chmelíka (2001, s.5) zaujatost proti židům, založená na jejich zkresleném obrazu, jako by byli zcela odlišní. Nejstrašnějším projevem antisemitismu byla nacistická ideologie o čistotě rasy po nástupu Adolfa Hitlera k moci. Během druhé světové války bylo v koncentračních táborech zavražděno 6 miliónů židů.

XENOFOBIE je v přesném překladu „strach z cizinců“. Toto označení se používá především pro označení nesnášenlivosti k lidem z jiných zemí a nedostatku úcty k jejich tradicím a kultuře (Slovník cizích slov, [online] dostupné na Windows Internet Explorer Seznam, <http://www.slovník-cizich-slov.cz/?q=xenofobie&typ=0> [cit. 26.3.2009]).

2 PRAVICOVÁ A LEVICOVÁ EXTREMISTICKÁ SCÉNA

V této kapitole se chci věnovat současnému rozdělení extremistické scény na území České republiky, situaci v rámci Jihomoravského kraje a situaci ve Zlínském regionu.

2.1. Pravicově orientovaná extremistická scéna

Nejčastějším a nejvýraznějším představitelem pravicového extremismu je hnutí SKINHEADS. Hnutí Skinheads jako takové se objevuje ve vyspělých státech počátkem 80. let. Vzhledem k tomu, že příslušníci tohoto hnutí-gangu nosili pevné boty „martensky“ byli dlouho dobu označováni jako „boot boys“. Jednalo se převážně o mladé chlapce dělnického původu, jejichž zájmy byly velmi prosté. Šlo o pití alkoholu, hlavně piva, z něhož se postupně stal kultovní nápoj, časté návštěvy hospod a rockových klubů, rvačky a návštěvy fotbalových zápasů. Byli velmi tvrdí a společensky nepřizpůsobiví. Nesnášeli narkomany, studenty, hippie, opovrhovali vzděláním. Jejich typický znak vyholená hlava vzniká v tomto období. Postupně dochází k odklonu od původních ideálů. Vzniká ideologie WHITE POWER - BÍLÁ SÍLA, která se otevřeně hlásí k nacionalismu. Čeští neonacisté se nejčastěji inspirovali Mussolinim a generálem Gajdou. Skoro všichni příslušníci těchto hnutí se sdružují a registrují v občanských hnutích a organizacích. V současné době jsou již uváděné atributy jako vyholená hlava, vysoké boty a různé zástupné znaky hnutí Skinheads skrývány. Příznivci hnutí se dostavují k soudům, na policii a před úřady zcela běžně a i záměrně normálně oblečení. Co však zůstává je jejich skinheadské přesvědčení, názory a ideologie (Chmelík, 2001 s.20).

2.1.1 Pravicová extremistická scéna v ČR v roce 2008

Nejvýznamnější ultrapravicové uskupení, které působí v ČR, je neregistrované hnutí Národní odpor, jehož jednotlivé buňky působí téměř ve všech krajích. Národní odpor jednoznačně inklinuje k neonacismu, který prosazuje myšlenky a ideje, které jsou rovněž prosazovány ilegálními a násilnými akcemi. Národní odpor v současné době spolupracuje s evropským i celosvětovým neonacistickým hnutím, které je zastřešeno organizací „Blood And Honour“. Mimo Národní odpor dále na české ultrapravicové scéně působí Autonomní nacionalisté Zlínsko, Národní Korporativismus, Mladí národní demokraté, Resistance Women Unity, White Justice a další lokální skupiny. Tyto skupiny nemají omezená členství, osoby se různě prolínají, a to i do hnutí Národní odpor.

Z těchto skupin jsou nejaktivnější Autonomní nacionalisté, kteří se několikrát na veřejnosti prezentovali s logem teroristické organizace Combat 18, a White Justice, kteří organizují výcvikové tábory zaměřené na ozbrojený boj s nepřítelem.

S ultrapravicovými organizacemi úzce souvisí i problematika internetu, kdy stránky s touto tematikou jsou umístěovány na serverech v USA a vzhledem k odlišnému právnímu pojetí jsou v podstatě pro vyšetřování v ČR nedostupné. Tyto aktivity jsou prosazovány především pořádáním koncertů tzv. „white power“ (Bílé síly) hudebních skupin a dále pochody a demonstracemi, které jsou nahlašovány pod fiktivními záminkami (Extremismus, 2008 [online] <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/>, dostupné na Intranetu PČR [cit. 5.1.2009]).

2.1.2 Pravicová extremistická scéna v Jihomoravském kraji v roce 2008

Počet příznivců hnutí skinheads se v teritoriu Jihomoravského kraje odhaduje na 900 osob. Toto číslo je aktuální v roce 2008. Odcházející starší příznivci jsou průběžně nahrazovány nově příchozími mladými sympatizanty hnutí. Současnou sociální strukturu hnutí skinheads tvoří především mladí lidé ve věku 14-26 let. Jedná se především o osoby se středoškolským vzděláním (nebo ještě studenti a učni), kteří často mění zaměstnání. Mezi skinheady je v současné době již méně nezaměstnaných, v několika případech se však vyskytli mezi příslušníky hnutí skinheads také vysokoškolsky vzdělaní lidé, převážně s právnickým vzděláním. Největší zastoupení mají v Brně a ve Zlíně.

Co se týká pravicové scény v Jihomoravském a Zlínském kraji tak aktivita pravicových extrémistů v roce 2006, 2007 a 2008 zvýšila především díky akcím, zejména pochodům pořádných hnutí Národní korporativismus, kterých se účastní příznivci Národního odporu a další příznivci a sympatizanti hnutí skinheads. Těmito pochody se zvýšila prezence pravicových extrémistů na veřejnosti, neboť tyto akce bývají doprovázeny velkým zájmem hromadných sdělovacích prostředků. Novináři se s těchto akcí snaží získávat atraktivní reportáže, které dostávají značný mediální prostor. Například v roce 2006 nebyl v celém Jihomoravském kraji zaznamenán žádný klasický koncert, kterého by se zúčastnily jen hudební skupiny „white power“ scény. Naopak v roce 2007 bylo zaznamenáno koncertů několik. Příznivci hnutí skinheads navštěvují klasické rockové a metalové koncerty v hudebních klubech, mezi kterými vystupují skupiny blížící se svojí hudební tvorbou „white power“ scéně (například zlínská hudební skupina Orlík revival). Při pořádání svých

akcí se oproti minulosti snaží skinheadi vyvarovat veškerého jednání, které by zavdalo příčinu zásahu policie. Účastníci těchto koncertů jsou nabádáni ze strany pořadatelů, aby ne nosili na veřejnosti žádné závadové symboly, hlásící se ke hnutí skinheads.

Obrázek č.1 Znak Národního odporu a jejich propagační materiál

Zdroj: Policejní archív (propagační materiál Národního odporu)

2.1.3 Pravicová extremistická scéna ve Zlínském regionu v roce 2008

Pravicová scéna ve Zlínském regionu doznává v letech 2006, 2007 a 2008 také velkých změn. V roce 2006 vzniká přímo ve Zlíně sdružení pod názvem Národní čest Zlín. V jeho vedení jsou v současné době bývalí členové Národního odporu. Jsou velice dobře organizováni o čemž svědčí dobře vypracované internetové stránky. Na stránkách členové tohoto sdružení za přispění hojného počtu dopisovatelů nejen ze Zlínského okresu, reagují na dění na levicové scéně, ale také zejména na politické dění v rámci celé České republiky. Přítomnost členů Národní česti je zaznamenávána jak policií, tak i sdělovacími prostředky na každé demonstraci nebo protidemonstraci na celém území České republiky, které pořádají pravicově smýšlející aktivisté. Vzhledem k jejich příslušnosti ke Zlínskému regionu, se do současné doby veřejně prezentují zejména v jiných částech republiky, jelikož si jsou dobře vědomi, že jejich činnost je monitorována nejen Policií České republiky ale i pracovníky multimédií. Mezi nejaktivnější pravicově extremistické skupiny ve Zlínském regionu patří i nadále Národní odpor, Národní korporativisté, Národní čest, Dělnická strana a Autonomní nacionalisté. V roce 2008 je zaznamenána na pravicové scéně radikální změna, která se

projevuje i u těchto příznivců ve Zlíně. Většina výše jmenovaných uskupení včetně příslušníků sdružení Národní čest zaniká, a sdružuje se do nově vzniklého celorepublikového hnutí Autonomní nacionalisté (Extremismus, 2008 [online] *Zpráva o problematice extremismu ve Zlínském kraji za rok 2006,2007,2008*, dostupné na Intranet Policie České republiky [cit. 28.3.2008]).

2.2 Levicově orientovaná extremistická scéna

Levicovou scénu lze rozdělit na dvě odnože. Do nich jsme vybrali nejvíce profanované skupiny.

První na militantní marxistickou autonomní ideologii. Činnost příznivců tohoto hnutí je založena na ideologiích, které vycházejí z děl Karla Marxe a Bedřicha Engelse. Jejich ideologie se ale navzájem liší. Velmi často sice používají slovo marxismus, ale nejsou schopni své cíle blíže specifikovat. Mezi tyto skupiny řadíme zejména zahraniční Přímou akci ve Francii nebo Rudou brigádu v Itálii.

Druhá početnější skupina se hlásí jako militantní ekologové a ochránci zvířat. Aktivisté této skupiny se zabývají jednoúčelovým problémem a to tak, že se obvykle zaměřují na jediný specifický problém, o němž se domnívají, že si zaslouží okamžitou pozornost veřejnosti. Extrémní skupinou za práva zvířat je Fronta pro osvobození zvířat (ALF). Ve Velké Británii neváhali její stoupenci použít teroristické metody proti těm, o nichž se domnívali, že zacházejí špatně ze zvířaty. Mezi jedno z nejradikálnějších hnutí krajní levice se počítají tzv. REDSKINS. Ti jsou společně s neonacisty považováni za nejradikálnější a nejmilitantnější levicově orientovanou odnož hnutí skinheads. Jsou proslulí intenzivními fyzickými útoky na ultrapravicově orientované skinheads, fašisty a členy neonacistických organizací. Někteří z nich jsou orientováni anarchisticky. Od zastánců jiných skinheads se odlišují viditelně nošenými znaky sestávajících z Červených bomberů a martensek a také nápisy REDSKINS (Chmelík, 2001 s.23).

2.2.1 Levicová extremistická scéna v ČR v roce 2008

Levicově orientovaná extrémistická scéna je v ČR zastoupena Federací anarchistických skupin (FAS) a Československou anarchistickou federací (ČSAF). Anarchoautonomní hutí je v České republice i přes mírnou aktivizaci a radikalizaci v souvislosti s bojem proti odpůrcům s extrémně pravicového spektra spíše v útlumu. Stávající aktivisté, mezi nimiž chybí silné osobnosti nebyli schopni dostatečně oslovit mladou generaci, která by posílila

členskou základnu a akceschopnost anarchistických organizací. Nejvíce aktivní je díky militantní skupině AFA (Antifašistická akce). Militantní antifašismus byl v podstatě hlavním a jediným tématem jejich veřejných i neveřejných vystoupení. Mezi jejich hlavní akce se řadí pořádání prvomájových demonstrací ve velkých městech. Kromě akcí proti demonstracím pravicových extremistů dochází k vzájemným napadáním neonacistů a anarchoautonomů, které je zaměřeno jak proti skupinkám, tak proti jednotlivcům. Anarchoautonomové ze skupiny AFA jako každý rok už poněkolkráté pořádají setkání pod názvem Antifa camp. Jeho program je již tradičně zaměřen na zdokonalování boje proti pravicovým extremistům (Extremismus, 2008 [online] <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/>, dostupné na Intranetu PČR [cit. 14.2.2009]).

2.2.2 Levicová extremistická scéna v Jihomoravském kraji v roce 2008

V celém Jihomoravském kraji pokračuje v oblasti levicového extremismu radikalizace příznivců anarchoautonomních hnutí. Jedná se především o skupinu AFA, kdy její členové se nevyhýbají přímé konfrontaci se skinheady a hooligens. V posledních dvou letech anarchoautonomové omezují počet pořádaných demonstrací, neboť organizátoři minulých let jsou již dnes veřejně aktivní na politické scéně. Počet tzv. anarchistů a jejich sympatizantů je v dnešní době odhadován na území Jihomoravského kraje na 1500 osob. Věk příznivců tohoto hnutí se pohybuje mezi 13-35 let. Složení, co se týká vzdělání, je různorodé, jsou zastoupeny všechny skupiny. Oproti hnutí skinheads je výrazně větší zastoupení studentů středních a vysokých škol, ale na druhé straně i osob bez jakéhokoliv vyznání, nezaměstnaných a sociálně slabých. Rovněž oproti hnutí skinheads je zde výrazně větší zastoupení žen.

2.2.3 Levicová extremistická scéna ve Zlínském regionu v roce 2008

Jednou z největších základů příznivců levicového extremismu nejen v rámci České republiky ale i Zlínského regionu je město Otrokovice ve Zlínském kraji. Ti se sdružují v militantní AFA pod názvem Antifa Otrokovice a Antifa Zlínsko. Nově vznikající Antifa Kroměřížsko čítá pár desítek členů, kteří spíše reagují na dění na Zlínsku. V letech 2006, 2007 a 2008 dochází k radikálním změnám. Počet příznivců AFA prudce stoupá v celém Zlínském regionu nejvíce v oblasti města Otrokovice. Jejich počet je současné době odhadován na 340 a do toho nejsou zahrnuty další desítky jejich příznivců. Antifa Otrokovice i Antifa Zlínsko jsou velice dobře organizováni. Jsou schopni se za pomoci

komunikačních technologií svolat během několika desítek minut, a tím reagovat na veškeré podněty vyvolané jak se strany pravicových extrémistů, tak ze strany bezpečnostních složek. Činnost AFA jak v rámci celé České republiky, tak v regionu Zlínska se zaměřuje od monitorování činnosti ultrapravice, informování veřejnosti o konkrétních neonacistických aktivitách, kulturní činnosti a presentaci revolučně antifašistických a anarchistických myšlenek až po snahu o veřejnou konfrontaci nacistů při jejich akcích a demonstracích včetně přímých akcí. Další aktivitou tohoto hnutí je pořádání koncertu skupin punk a hard rock stylů hudby. Nacionalisté považují za své centrum hudební klub U Tetoura v Malenovicích u Zlína (Extremismus, 2008 [online] *Zpráva o problematice extremismu ve Zlínském kraji za rok 2006,2007,2008*, Dostupné na Intranet Policie České republiky [cit. 28.3.2008]).

Boj, který vede AFA, nebude údajně úspěšný, pokud prostor, který nevyčistí od fašistů, zároveň nevyplní vlastní aktivitou na zásadách samosprávy solidarity a svobody. Chtějí být všude tam, kde fašisté útočí na menšiny, azylanty, nezávislou mládež nebo radikální pracující. Jedině se vzájemnou podporou jsou prý schopni zatlačit fašisty tam, kam patří (Plecitý, Danicz, Porada, 2001).

Obrázek č.2 Znak ANTIFA a AFA Otrokovice

Zdroj: Policejní archív (Propagační materiál levicových extrémistů)

2.3 Hooligans – divácké násilí

Divácké násilí je samostatnou kapitolou extremismu. Rozumí se tím hromadné fyzické agresivní aktivity, v souvislosti s konáním sportovních nebo kulturních akcí, a kterými je způsobena fyzická nebo majetková újma osobám, nebo je narušován veřejný pořádek. Tato oblast extremistických projevů je v současné době v České republice velice aktuálním tématem, které stojí v popředí zájmu jak Policie České republiky a exekutivních složek, tak

veřejnosti a médií, protože se jedná o stovky jedinců, kteří svým chováním a jednáním v průběhu sportovních a kulturních akcí porušují veškeré morální normy. Porušování právních norem v souvislosti s extremistickou činností, kdy toto jednání naplní znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku nazýváme extremistickou kriminalitou. Organizovaná trestná činnost na úseku extremismu není páchána za účelem získání hmotného zisku (Mareš, Smolík, Suchánek, 2004).

Divácké násilí je naprosto samostatná kapitola extremismu se svými ojedinělými a specifickými znaky. Význam slova hooligans úzce souvisí s diváckým násilím, protože je to slovo, které se dnes běžně užívá k označení fotbalových fanoušků, pro něž je společné a typické vyvolávání a páchání výtržností různých stupňů intenzity, a má svůj původ v angličtině. Pojem hooligan pochází z Anglie, kde se také setkáváme s chuligány poprvé. V překladu znamená totéž co „Rowdy“. Raufbold - neurvalec, výtržník, sprost'ák, uličník, rváč a násilník (Smolík, 2001).

Každé zahájení fotbalové sezóny je doprovázeno zvýšenou pozorností médií. V novinách časopisech i televizním zpravodajství jsou denně zveřejňovány pokud možno ty nejbrutálnější a strach vzbuzující záběry proběhlých bitek. Rvačky, střety s policií, pouliční násilí, ničení majetku, vulgární urážky – zvláště ve smyslu hanobení národa, rasy a přesvědčení, propagace směřující k potlačení práv a svobod člověka, jakož i protiprávní jednání jsou v poslední době běžné původní jevy sportovních utkání, kterým je veřejnosti věnována velká pozornost. Náklady na odstranění následných škod jdoucích z kapes daňových poplatníků jsou stále vyšší, a proto se nejen v České republice, ale i v ostatních sousedních zemích v rámci boje proti kriminalitě mluví o tzv. „nulové toleranci“.

Podle Smolíka (2001) fanoušci a chuligáni netvoří jednu homogenní skupinu, jak někdy mylně informuje tisk, ale lze je rozdělit zhruba do čtyř podskupin:

- **NOVICOVÉ** – Mladí fotbalový fanoušci - ve stáří asi mezi 12. a 16. rokem života, kteří jsou kamarády pomalu vtahováni do světa kolem fotbalu.
- **KUTTENTRÂGER** – ti kteří nosí kutnu, dres- zarytí fanoušci, ztotožňující se svým fotbalovým klubem, za který jsou schopni položit život.
- **VETERÁNI** – fanoušci zhruba kolem 25 let – kteří se pozvolna, a s přibývajícím věkem, mění v „normální“ fotbalové fanoušky.

- **CHULIGÁNI** – podle odhadu některých, tvoří necelých 5% fotbalových fanoušků. Pro tuto skupinu je typické násilí, touha vyvolat srážku s protivníkem za každou cenu.

Dělení fotbalových fanoušků podle Mareše (2004) a policejních kritérií - obecně:

- A – fanoušci – mírumilovní fotbalový fanoušci – nepředpokládají se problémy
- B – fanoušci – potenciální výtržníci – mírné riziko
- C – fanoušci – pachatelé násilí

Ve veřejně sdělovacích prostředcích (televize, rádia, internet, noviny) se můžeme setkat s tím, že pro význam slova hooligans je synonymem skinheads nebo nacista. Taková záměna značně zjednodušuje podstatu věci. Politická orientace hooligans jde spíše doprava než doleva, ale v každém případě se nejedná o pravicové extremisty. Zpravidla tvoří hooligans a skinheadi účelová seskupení, pokud jde o vyvolávání rvaček a násilností. Nejedná se o žádný pevný svazek, obvykle se scházejí o víkend k tomu, aby se vyřádili v nějaké potyčce, ale zbytek volného času netráví společně (Mareš, 2004).

Kde hledat příčiny násilného chování mezi fanoušky? Obecně lze konstatovat, že tento problém je typický pro mládež. Jaké je životní situace dnešní mládeže? Ve většině případů končí školní docházka v 18 letech a není nucena nastoupit do zaměstnání, aby si opatřila prostředky na živobytí. Většinou disponují nadmírou volného času. Možnost, jak ho využít, jsou ale silně omezené, volně přístupných zařízení pro využití volného času je stále méně. Také rodina v tomto ohledu plní stále méně svou úlohu.

Obrázek č.3 Hooligans Zlín

Zdroj : Policejní archív (Propagační materiál Hooligans Zlín)

2.4 Znaký chování extremistických skupin a jednotlivců

V této kapitole uvádíme nejčastější sociálně – patologické znaky extremistických skupin a jednotlivců.

- Odmítání běžných norem společnosti
- Neochota diskutovat
- Prosazování svých názorů protizákonnými a nelidskými způsoby
- Snížená společenská rozlišovací schopnost

2.5 Pohled na svět ze strany extremistické skupiny

Obecně lze shrnout, že extrémistická skupina nebo hnutí, která má jakoukoliv orientaci. Dává vždy jedinci pocit, že je silnější, protože jeho jednání je skryto v davu. Dochází zde k odbourání zábran a sebekontroly, a jelikož umožňuje zachovat anonymitu podporuje tím spontánnost chování. Jedinec prožívá pocit kamarádství a sounáležitosti k sobě rovným. Potřeba myšlení je nahrazována schématem hodnocení kdo je přítel a kdo nepřítel, které jim dle jejich názoru dává legitimní důvod k použití násilí.(Čírtková, 2001).

3 RIZIKOVÉ FAKTORY EXTREMISTICKÉ TRESTNÉ ČINNOSTI

Kapitola je věnována rizikovým faktorům, které nejčastěji přispívají k negativnímu sociálně - patologickému jednání v rámci páchaní extremistické trestné činnosti.

3.1 Faktor úspěchu

Kriminálním jednání podle Smolíka (2001) je způsobeno tím, že lidem se v určité kulturní společnosti vsugerovává znak úspěšnosti. Jako hlavní znak úspěchu je vlastnictví hmotných statků, hlavně peněz. Nutno uvést, že mnozí lidé se dostávají k úspěchu za cenu síly a bezohlednosti. Všichni máme možnost dosáhnout úspěchu, ale ne všichni máme vytvořené podmínky k jeho dosažení. Na základě tohoto tvrzení vznikla i hypotéza o tom, že lidé hlásící se ke hnutí Skinheads jsou tvořeni lidmi, kteří jsou neúspěšní, nebo nemají šanci normálním způsobem dosáhnout pozornosti a úspěchu ve společnosti.

Fakta které podporují tuto hypotézu jsou :

- Nevýrazné postavení v rodině
- Nedostatek profesní způsobilosti, nedokončení školní docházky, mladiství bez pracovního poměru a vlastní frustrace z neúspěchu.

V odborné literatuře se uvádí tři obecné modely dosažení elity ve společnosti:

- pomocí majetku
- pomocí podaného pracovního výkonu
- pomocí „správné krve“

3.2 Faktor nejistoty

V České republice byl za totalitního režimu založen funkční systém založený na základě sociálního státu. Stát nemajetnost eliminoval povinností pracovat, na druhé straně pak zaručoval určité sociální jistoty. Současná společnost nechává veškerou odpovědnost a soběstačnost na samotném občanu, což se projevuje tím, že ne každý se s touto situací dokáže vyrovnat. Dostane-li se společnost do sociální krize dojde k radikalizaci té společnosti, která je touto krizí nejvíce postižena. Společný problém a postoje začne jednotlivé členy skupiny spojovat, kdy prvotním motivem, je skutečnost, že větší masa lidí dokáže nespokojenost a protest se svojí sociální nejistotou pádněji a razantněji manifestovat. K takovému

jednání jsou nejvíce náchylní mladí lidé s nízkým vzděláním, bez perspektivy a s malou možností získat práci. Pokud je mladým lidem z jakýchkoliv důvodů znemožněno nalézt v životě svou vlastní jistotu, dochází u velké části mladé populace k její radikalizaci, což se projevuje odmítáním a zavrhováním obecně platných morálních a společenských hodnot. Tato militantní část společnosti projevuje snahu o výrazné a radikální řešení situace ve které se nachází. Členové této skupiny se snaží definovat příčiny vzniku této situace a nalézt její řešení, které se projevují určitou změnou hodnot, kdy do popředí hodnot staví čistou a nadřazenou rasu, barvu pleti, pohlaví, věk, národ nebo kulturu.

3.3 Faktor příslušnosti ke společnosti

Individualismus a kult osobnosti jsou typické znaky projevu jedince v dnešní společnosti. Tento postoj v moderní společnosti tuto společnost vnitřně rozděluje a členové některých jejích skupin se v ní v řadě případů cítí osamoceně. Na základě těchto skutečností dochází takzvaně k oslabení funkce rodiny, což se projevuje jak krizí mezi manželi, tak k rozporům mezi rodiči a dětmi. Řada mladých lidí, kteří hledají východisko z této situace nachází pochopení a porozumění v hledání sobě rovných, mezi nimiž se cítí bezpečněji a rovněji. Oporou pro takového jedince je vždy skupina mladých lidí, se stejnými problémy a stejným smýšlením. V takové skupině se vždy najde vůdčí osobnost, která pro všechny určí směr, vedoucí z nejistoty. Vždy se jedná ale o jednoduchá a radikální řešení. Toto je typickým příkladem toho, proč lidé hlásající svou příslušnost ke hnutí Skinheads vyznávají kamarádství a pospolitost. Sociální nejistota, pocit nejistoty, zbytečnosti, zejména absence náležitosti k elitě a anonymita ve společnosti, jsou rozhodujícími faktory, které vedou zejména mladou populaci k vytváření extrémistických hnutí. (Smolík, 2001).

4 TRESTNÉ ČINY S EXTREMISTICKÝM PODTEXTEM

Dle platného legislativního řádu trestního zákona (Zákon č. 140/ 1961 Sb. trestní zákon ve znění pozdějších předpisů) uvádíme příklady nejčastějších páchaných trestných činů z řad extremistů:

- Obecné ohrožení - § 178 a § 180 TZ. (útoky na autobusy a vlaky)
- Násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci § 196, § 197a TZ (Hooligans, Skinheadi - Romové)
- Hanobení národa, rasy a přesvědčení § 198 TZ (Skinheadi -Vietnamci, Skinheadi - Romové)
- Podněcování k národnostní a rasové nenávisti § 198a TZ
- Výtržnictví § 202 TZ
- Ublížení na zdraví § 221, §224 TZ
- Vražda § 219 TZ
- Podpora a propagace hnutí směřující k potlačení práv a svobod občanů § 260, §260a TZ
- Poškozování cizí věci § 257, §257b TZ (sprejeři)
- Porušování svobody sdružování a shromažďování § 238a TZ
- Porušování domovní svobody § 238 TZ
- Omezování svobody vyznání § 236 TZ
- Vydírání § 235 TZ
- Omezování osobní svobody § 231 TZ

4.1 Základní normativní právní akty extremistické tr. činnosti

V České republice jsou tyto platné základní normativní právní akty:

- Ústava České republiky ze dne 16.12.1992
- Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16.12.1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod

- Shromažďovací právo na základě Listiny základních práv a svobod z.č. 259/2002 ze dne 24.5.2002
- Zákon č. 140/ 1961 Sb. trestní zákon ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 141/1961 Sb. trestní řád ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA STATISTICKÉHO VYHODNOCENÍ NÁRŮSTU RASOVĚ MOTIVOVANÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V ČR

Problém vzrůstající rasové a národnostní nesnášenlivosti se stává v posledních letech stále větším problémem a podle zveřejňovaných informací v médiích se zdá, že se jedná o neustále narůstající trend. Ve svém vyhodnocení se hodlám zaměřit na srovnání počtu trestných činů s rasovým podtextem za uplynulá léta, ale taky na následky těchto trestných činů, kdy rasově motivované útoky se zdají být prováděny se stále vzrůstající brutalitou.

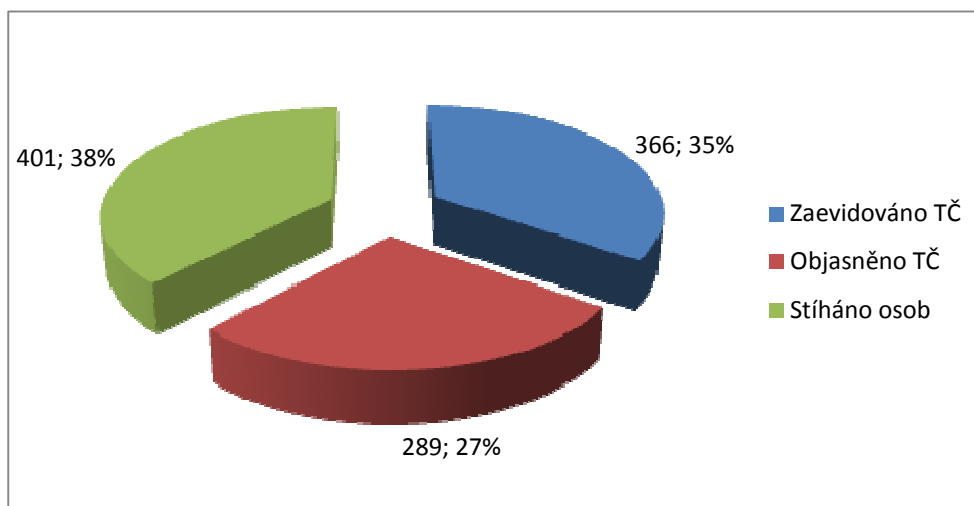
V této praktické části bude zodpovězena prioritní otázka, zda počet rasově motivovaných trestných činů má vzrůstající tendenci. V návaznosti na to, by se v budoucnu dalo porovnat, jaký vliv by mělo přijetí nových legislativních opatření v podobě úprav trestního zákona.

Vycházím ze statistik vedených Policií ČR, Ministerstva vnitra ČR a Amnesty International (mezinárodní organizace věnující se mimo jiné i extremistické trestné činnosti) a smyslem je postihnout trend ve vývoji rasově motivovaných tr. činů. Zaměřím se na srovnání let 2004-2006.

V této kapitole se budu věnovat statistickému porovnání rasově motivované trestné činnosti v rámci České republiky (dále jen ČR) od roku 2004 do roku 2006. Projekt výzkumu se bude opírat o studium dostupných materiálů a evidencí, které vede Policie ČR, Ministerstva spravedlnosti ČR a organizace Amnesty International. Dále o interní podklady ze zdroje Správy Jihomoravského kraje a Okresního ředitelství Policie ČR Zlín.

5.1 Analýza trestné činnosti s extremistickým podtextem v roce 2004

Graf č. 1 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2004

Zdroj: Zpráva "Problematika Extremismu v ČR v roce 2004", intranetové stránky Ministerstva vnitra, www.mvcr.cz

Z celkového počtu 351 629 zjištěných trestných činů na území České republiky bylo v roce 2004 zaevidováno 366 trestných činů s extremistickým podtextem, tj. 0,1 % z celkového objemu zjištěné kriminality. V roce 2003 byl ve srovnání s rokem 2003 zaznamenán nárůst zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem o 31 tr. činů tj. o 9,3 % více než v roce 2003. Objasněno bylo 289 tr. činů, tj. 79%. Za spáchání výše uvedených trestných činů bylo stíháno 401 osob. To znamená o 67 osob více než v roce 2003. Nejvíce těchto trestných činů bylo zaznamenáno jako každým rokem v Severomoravském kraji (132), hlavním městě Praha(61) a v krajích Severočeském (32) a kraji Jihomoravském (32).

Ve skladbě trestných činů s extremistickým podtextem nedošlo k podstatným změnám. Převažovali tr. činy dle ustanovení §260, §261 a 261a) tr.z. (podpora a propagace hnutí k potlačení práv a svobod člověka) – 137, za něž bylo stíháno 132 osob a trestní činy dle § 198 tr.z. (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) – 101, za něž bylo stíháno 126 osob. Dále bylo zjištěno 48 trestných činů dle § 196 tr.z. (násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci) a 17 tr. činů dle § 221 a § 222 tr.z. (ublížení na zdraví). Nebyl spáchán trestný čin vraždy s rasistickým motivem, nebo trestný čin ublížení na zdraví s následkem smrti

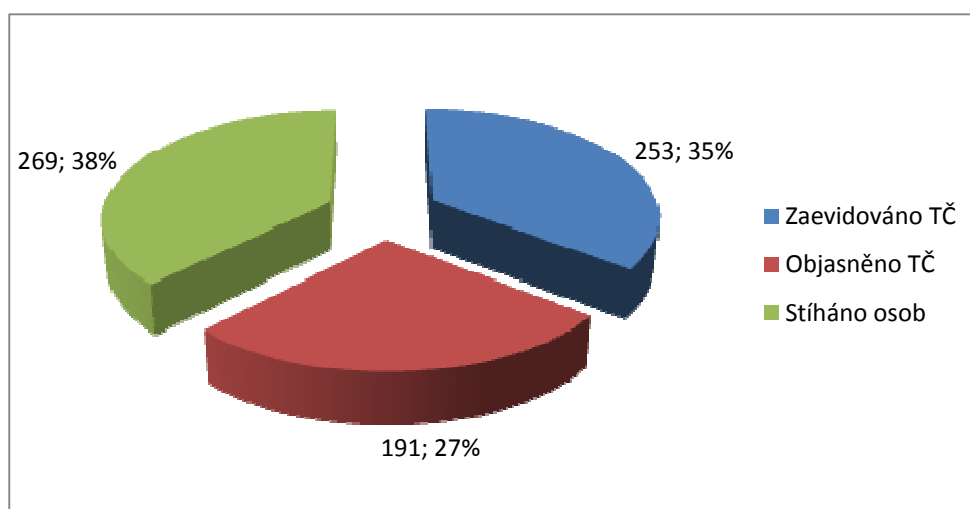
s rasistickým motivem. Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páčání teroristické trestné činnosti.

Ve způsobu ukončení trestního řízení s pachateli tr. činů s rasovým či jiným extremistickým podtextem převažoval návrh na podání obžaloby - 238 pachatelů (58,6%), ve zkráceném přípravném řízení ve smyslu § 179c odstavec 1. trestního řádu bylo řešeno 49 pachatelů (12,1%), v šetření zůstávalo 88 pachatelů (21,7%), odloženo dle § 159a odst.2 a § 159a odst 3 tr.ř. bylo 18 pachatelů (4,4%). Zastaveno trestní stíhání dle § 172 odst.1 písm. d) tr.ř. bylo v trestním řízení stíhání 5 pachatelů (1,2%) a podmíněně zastaveno dle § 307 tr.ř. bylo stíhání 5 pachatelů (1,2%) (Ministerstvo vnitra ČR, Praha [online] Dostupné na Seznam Windows Internet Explorer:

<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/ext2004.pdf> [cit. 26.4.2009]).

5.2 Analýza trestné činnosti s extremistickým podtextem v roce 2005

Graf č.2 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2005

Zdroj: Zpráva "Problematika Extremismu v ČR v roce 2005", intranetové stránky Ministerstva vnitra www.mvcr.cz

Z celkového počtu 344 060 trestných činů na území České republiky v roce 2005 bylo zaevidováno 253 trestných činů s extremistickým podtextem, tj. 0,07% z celkového objemu zjištěné kriminality. V roce 2005 byl, ve srovnání s rokem 2004 zaevidován pokles trestných činů s extremistickým podtextem o 67 trestných činů tj. o 20,9% (253 tr. činů – r. 2005, 320 tr. činů r.-2004). Objasněno bylo 191 tr. činů, tj. 75,5%. Za spáchání výše uve-

dených trestných činů bylo stíháno 269 osob (- 132 osob, 401 osob v r. 2004). Nejvíce těchto činů bylo zaznamenán v krajích Severomoravském (74, tj 28%) a Severočeském (49 tj. 19,4%), hl. město Praha (33, 13%) a v kraji Východočeském (26, tj. 10,3%).

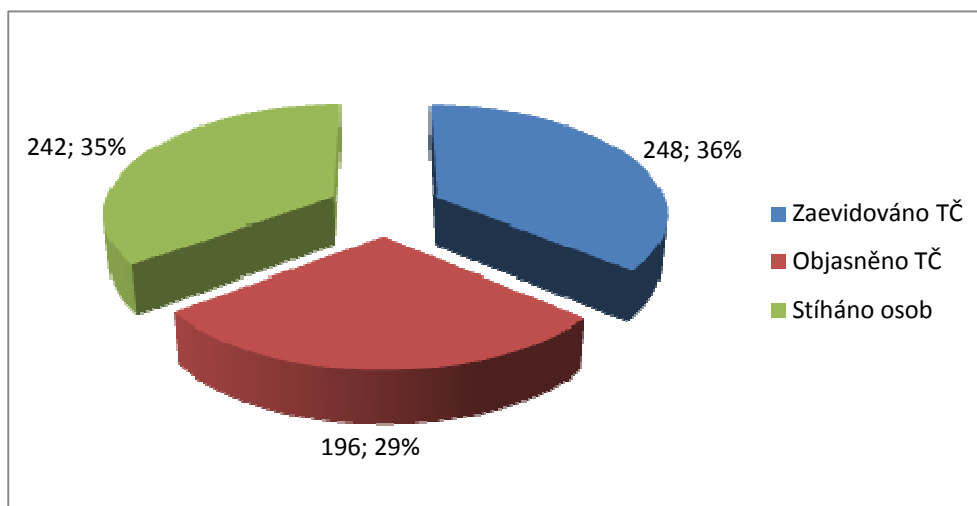
Ve skladbě trestných činů s extremistickým podtextem v roce 2005 nedošlo k podstatným změnám. Převažovaly tr. činy dle ustanovení §260, §261 a 261a) tr.z. (podpora a propagace hnutí k potlačení práv a svobod člověka) – 111, za něž bylo stíháno 111 osob a trestní činy dle § 198 tr.z. (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) – 63, za něž bylo stíháno 69 osob. Dále bylo zjištěno 36 trestných činů dle § 196 tr.z.(násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci) za něž bylo stíháno 47 osob a 20 tr. činů dle § 221 a § 222 tr.z. (ublížení na zdraví). Nebyl spáchán trestný čin vraždy s rasistickým motivem, nebo trestný čin ublížení na zdraví s následkem smrti s rasistickým motivem. Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páchání teroristické trestné činnosti.

Ve způsobu ukončení fáze trestního řízení vymezené policejním vyšetřováním s pachateli tr. činů s rasovým či jiným extremistickým podtextem převažoval návrh na podání obžaloby 154 pachatelů (55,6%), ve zkráceném přípravném řízení ve smyslu § 179c odstavec 1. trestního řádu bylo řešeno 38 pachatelů (13,7%), v šetření zůstávalo 52 pachatelů (18,8%), odloženo dle § 159a odst.2 a § 159a odst 3 tr.ř. došlo u 2 pachatelů (0,7%). Zastaveno trestní stíhání dle § 172 odst.1 písm. d) tr.ř. bylo v trestním řízení stíhání 2 pachatelů (0,7%) a podmíněně zastaveno dle § 307 tr.ř. bylo stíhání 7 pachatelů (2,5%). V řízení proti mladistvím dle § 166 odst 3 bylo stíháno 20 pachatelů (7,2%) (Ministerstvo vnitra ČR, Praha [online] dostupné na Seznam Windows Internet Explorer, <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/ext2004.pdf> [cit. 26.4.2009]).

5.3 Analýza trestné činnosti s extremistickým podtextem v roce 2006

Graf č. 3 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2006

Zdroj: Zpráva "Problematika Extremismu v ČR v roce 2006", intranetové stránky Ministerstva vnitra www.mvcr.cz

V celkovém počtu 336 446 zjištěných trestných činů na území České republiky bylo zaevidováno 248 tr. činů s extremistickým podtextem tj. 0,07 % z celkového objemu zjištěné kriminality (0,07 ve stejném období roku 2005)

V roce 2006 byl ve srovnání s rokem 2005 ve stejném období zaevidován mírný pokles zjištěných trestných činů s extremistickým podtextem o 5 tr. činů, tj o cca 2% (248 tr. činů- r. 2006, 253 tr. činů v r. 2005). Objasněno bylo 196 tr. činů tj 79%. Za spáchání výše uvedených trestných činů bylo stíháno 242 osob (- 27 osob, 269 osob v r. 2005). Nejvíce těchto trestných činů bylo zaznamenáno v krajích Severomoravském (63, tj. 25,4%) a v Severočeském (53 tj. 21,4 %), hl. městě Praze (43 tj. 17,3 %) a v kraji Jihomoravském (29 tj. 11,7 %). Nejméně těchto trestných činů bylo zaznamenáno v kraji Jihočeském (11 tj. 4,4%).

V roce 2006 stejně jako v předchozích letech, nedošlo ve skladbě trestných činů s extremistickým podtextem k výrazným změnám. Převažovaly tr. činy dle ustanovení §260, §261 a 261a) tr.z. (podpora a propagace hnutí k potlačení práv a svobod člověka) 103, za něž bylo stíháno 106 osob a trestní činy dle § 198 tr.z. (hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení) 52, za něž bylo stíháno 50 osob. Dále bylo zjištěno 46 trestných činů dle § 196 tr.z. (násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci) za něž bylo stíháno 44 osob. Rovněž bylo zaevidováno 27 tr. činů dle § 198a tr.z. za něž bylo stíháno 23 osob a

15 tr. činů dle § 221 a § 222 tr.z. (ublížení na zdraví) za něž bylo stíháno 17 osob. Nebyl spáchán trestný čin vraždy s rasistickým motivem, nebo trestný čin ublížení na zdraví s následkem smrti s rasistickým motivem. Ve spojitosti s extremismem nedošlo k páčání teroristické trestné činnosti.

Ve způsobu ukončení fáze trestního řízení vymezené policejním vyšetřováním s pachateli tr. činů s rasovým či jiným extremistickým podtextem převažoval návrh na podání obžaloby 154 pachatelů (55,6%), ve zkráceném přípravném řízení ve smyslu § 179c odstavec 1. trestního řádu bylo řešeno 38 pachatelů (13,7%), v šetření zůstávalo 52 pachatelů (18,8%), odloženo dle § 159a odst.2 a § 159a odst 3 tr.ř. došlo u 2 pachatelů (0,7%). Zastaveno trestní stíhání dle § 172 odst.1 písm. d) tr.ř. bylo v trestním řízení stíhání 2 pachatelů (0,7%) a podmíněně zastaveno dle § 307 tr.ř. bylo stíhání 7 pachatelů (2,5%). V řízení proti mladistvím dle § 166 odst 3 bylo stíháno 20 pachatelů (Ministerstvo vnitra ČR, Praha [online] dostupné na Seznam Windows Internet Explorer, <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2006/ext2005.pdf> [cit. 26.4.2009]).

6 PROJEKT VÝZKUMU

V této kapitole praktické části se budeme věnovat různým ukazatelům a determinantům ovlivňující pachatele trestné činnosti s extremistickým podtextem.

6.1 Cíl výzkumu

Trestná činnost s extremistickým podtextem je v dnešní době závažnou a mediálně sledovanou událostí. Jedná se o znepokojivě narůstající jev, který znepokojuje nejen odborníky, ale také širokou veřejnost.

Výzkum je zaměřen na popis pachatelů trestných činů s extremistickým podtextem, vliv rodinného prostředí, vzdělání, sociálního prostředí a dalších determinantů ovlivňující pachatele těchto trestných činů.

Dalším cílem bude ověření negativních vlivů a projevů pachatelů trestných činů v rodinném, školním a pracovním prostředí. Působení těchto negativních faktorů na pachatele trestných činů.

Výzkum by měl ověřit na základě vybraných trestných spisů, osobnostních analýz a vzorku pachatelů trestné činnosti působení negativních podmínek, které vedly ke spáchání trestné činnosti. Za nejvýznamnější faktory lze předpokládat vliv prostředí rodiny, kamarádů a spolupracovníku.

Výzkumem chci zjistit, které proměnné ze sociálního prostředí pachatele trestných činů s extremistickým podtextem ovlivňují a mají podíl na spáchání trestného činu.

Dílčí cíle – otázky výzkumu:

1. Dopouštějí se trestné činnosti s extremistickým podtextem více muži nebo ženy?
2. Má na páchaní trestné činnosti vliv neúplná rodina?
3. Jakého vzdělání dosáhli pachatelé v době spáchání trestné činnosti?
4. Byli pachatelé v době spáchání trestného činu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek?
5. Byli pachatelé v době spáchání trestného činu studenty nějaké školy?
6. Dopustili se trestného činu jednotlivě nebo ve spolupachatelství?
7. Byli již v minulosti pachatelé šetření policií, mají zápis v rejstříku trestů, potrestání za přestupek?

6.2 Metody výzkumu

K vědeckému popisu zkoumané reality budeme používat tohoto pojmového aparátu:

obviněný - toho, kdo je podezřelý ze spáchání trestného činu, lze považovat za obviněného a použít proti němu prostředků daných trestním řádem teprve tehdy, bylo-li proti němu zahájeno trestní stíhání

trestný čin - trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně č. 140/1961 Sb. ve znění z.č. 161/2006 Sb.

převážně - více jak 70%

extremismus - v současné společnosti jde o výrazné vychýlení od obecně uznávaných a přijímaných norem

neúplná rodina – rozvedení rodiče, úmrtí jednoho z rodičů, svobodná matka, dítě v péči otce

patologické jednání – je jednání, které se v negativním smyslu odchylují od norem a hodnot uznávaných společností, jde třeba o závislosti na návykových látkách, hracích automatech, prostituci, sebevražednost apod.

zápis v rejstříku trestů – úředně vedený záznam o trestech v Rejstříku trestů

recidivista - pachatel, který páchá úmyslné trestné činy téže povahy, ač byl za takové trestné činy již potrestán

alkoholové závislosti – je definovaná jako psychický stav, charakterizovaný nutkáním užívat stále nebo periodicky alkohol s cílem dosáhnout psychických účinků a vyhnout se nepříjemným pocitům s jeho absencí, může, ale nemusí se na něj vytvořit tolerance (tj. tendence postupně zvyšovat dávky)

toxikomanie - obecně představuje závislost na drogách, je to stav chronické otravy, který škodí jednotlivci i celému společenství

drogy – drogou rozumíme chemickou látku buď přirozenou, nebo syntetickou, která má rychlý a výrazný účinek na lidskou psychiku, ovlivňuje náladu, jednání apod.

Metody sběru dat a tvorby databáze

- studium dokumentů – již zdokumentované případy, trestní spisy, databáze a statistiky Policie ČR a Magistrátu města, odbor právně - přestupkový, odbor sociálních věcí
- na základě takto získaných údajů budou zjištěná data kvantitativně vyhodnocena a některé jevy budou kvantifikovány pomocí procentového vyjádření zkoumaného vzorku
- výzkumná data budou zpracována kvalitativní metodou, spočívající v analýze dokumentů a kvantitativní metodou, kdy jde o vyjádření v absolutních a relativních četnostech
- SWOT analýza silných a slabých stránek, které ovlivňují boj s extremistickou kriminalitou, rizika které z extremismu vyplívají a příležitosti, které by bylo dobré využít pro boj s extremistickou kriminalitou

6.3 Podmínky výzkumu

Výzkum by měl ověřit na základě vybraných trestných spisů, obsahových analýz a vzorku pachatelů trestné činnosti působení negativních podmínek, které vedly ke spáchání trestné činnosti. Práce bude vycházet ze sumarizovaných údajů skutečných pachatelů, obsahů trestních spisů s extremistickým podtextem, které byly vyšetřovány Policií ČR ve Zlíně.

Charakteristika vzorku respondentů

Objektem zkoumání je záměrný výběr pachatelů na základě dostupnosti materiálů z trestních spisů, kde jsou pachatelé ve věkových skupinách od 15ti do 18ti let věku, a od 18ti a výše, kteří byli za spáchaný trestný čin vyšetřováni a obviněni na Územním odboru Služby kriminální policie a vyšetřování, 1.oddělení obecné kriminality Policie ČR ve Zlíně (dále jen SKPV OOK PČR Zlín) v období od 1. července 2008 do 31. prosince 2008.

Tabulka 1: Celkový počet spáchaných extremistických trestných činů

Pachatelé	Celkem trestných činů				Celkem	
	Sám		Ve spolupachatel-			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Muži	3	30,0	6	60,0	9	90,0
Ženy	1	10,0	0	0	1	10,0
Celkem	4	40,0	6	60,0	10	100,0

Sledovaný vzorek tvořilo celkem 10 spisů trestných činů které spáchali pachatelé z okresu Zlín, kdy z toho 4 trestné činy byly spáchány samostatným jednáním pachatelů a 6 trestných činů bylo spácháno ve spolupachatelství, tedy společným jednáním dvou a více pachatelů.

Tabulka 2: Celkový počet pachatelů trestných činů podle věku a pohlaví

Pachatelé	Počet pachatelů dle věku a pohlaví					
	15-17		18-		Celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Muži	3	30	6	60	9	90,0
Ženy	0	0	1	10	1	10,0
Celkem	3	30	7	70	10	100,0

Trestného činu se dopustilo ve sledovaném období celkem 10 pachatelů, rozčleněno dle věkového rozpětí 15ti až 17ti let celkem 3 pachatelé, a ve věkovém rozpětí 18ti let a více 7 pachatelů.

Tabulka 3: Celkový počet případů, kdy se pachatelé opakovaně dopustili extremistické trestné činnosti

Pachatelé	Počet trestných činů spáchaných stejným pachatelem					
	15-17		18-		Celkem	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Muži	2	20	4	40,0	6	60,0
Ženy	0	0	0	0	0	0
Celkem	2	20	4	40,0	6	60,0

Z celkového počtu 10 pachatelů trestných činů se ve sledovaném období 2 pachatelé ve věkovém rozpětí 15ti až 17ti let dopustili opakovaně trestného činu a 4 pachatelé ve věkovém rozpětí 18ti let a více opakovaně trestného činu. Z žen žádná.

7 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT

Uspořádáno podle otázek formulovaných dle dílčích cílů výzkumu. Údaje jsou získány z trestních spisů SKPV OOK PČR Zlín, ve kterých jsem studoval tyto materiály:

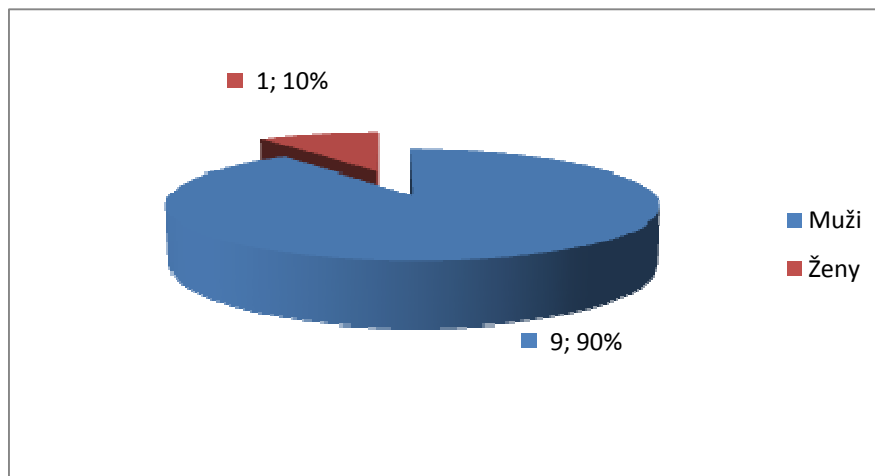
1. výpověď pachatelů;
2. odborných vyjádření k vyčíslení škody;
3. vyjádření Magistrátu města Zlín, odbor právně-přestupkové oddělení;
4. opis výpisu z trestního rejstříku;

K položce 1:

Dopouštějí se trestné činnosti více muži nebo ženy?

➤ Muži	9
➤ Ženy	1

Graf č. 4: Složení pachatelů trestné činnosti dle pohlaví.

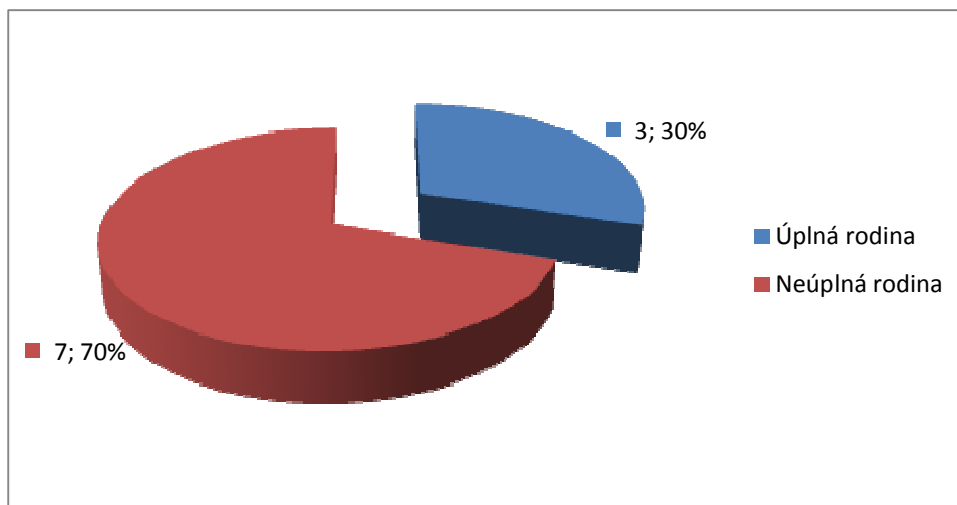
Ve zkoumaném vzorku pachatelů trestných činů ve sledovaném období bylo zastoupeno 9 mužů (90%) a 1 žena (10%).

K položce 2:

Má na páchaní trestné činnosti vliv neúplná rodina?

➤ Úplná rodina	3
➤ Neúplná rodina	7

Graf č. 5: Přehled zohledňující stav rodiny pachatelů

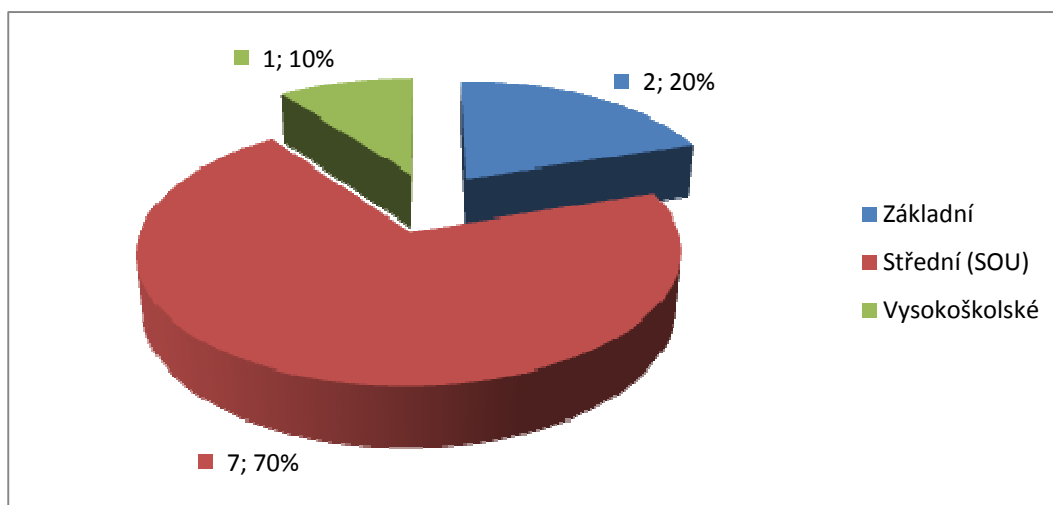
Nejvíce pachatelů pochází z neúplných rodin, kdy byli vychováváni jedním z rodičů. Z neúplné rodiny je 7 pachatelů (70%), z úplné rodině vyrůstaly 3 pachatelé, tj. 30%.

K položce 3:

Jakého vzdělání dosáhli pachatelé v době spáchání trestné činnosti?

➤ Základní	2
➤ Střední (SOU)	7
➤ Vysokoškolské	1

Graf č. 6: Dosažené vzdělání pachatelů

Ze zkoumaného vzorku pachatelů bylo zjištěno, že v době spáchání trestné činnosti mělo 7 pachatelů (70%) středoškolské vzdělání, na druhém místě jsou 2 pachatelé (20%), kteří

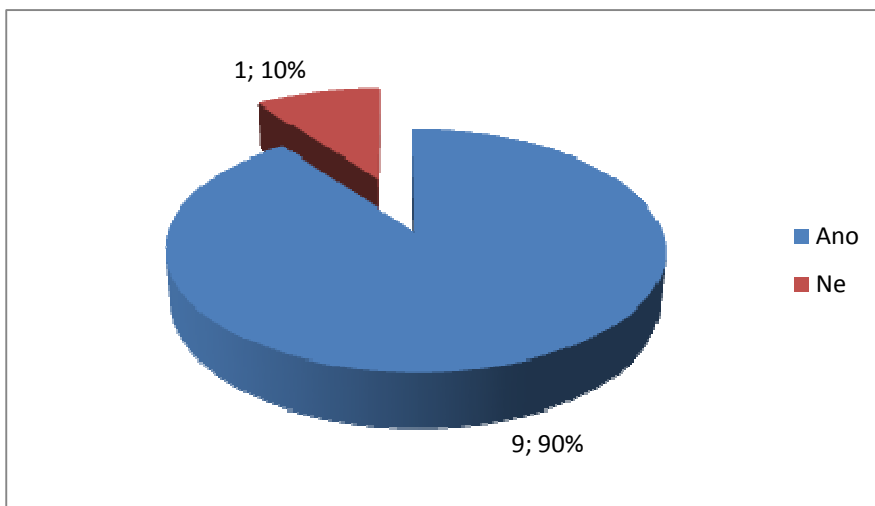
dosáhli pouze základního vzdělání a na třetím místě je 1 pachatel (10%), s ukončeným vysokoškolským vzděláním.

K položce 4:

Byli pachatelé v době spáchání trestného činu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek?

➤ Ano	9
➤ Ne	1

Graf č. 7: Přehled pachatelů pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

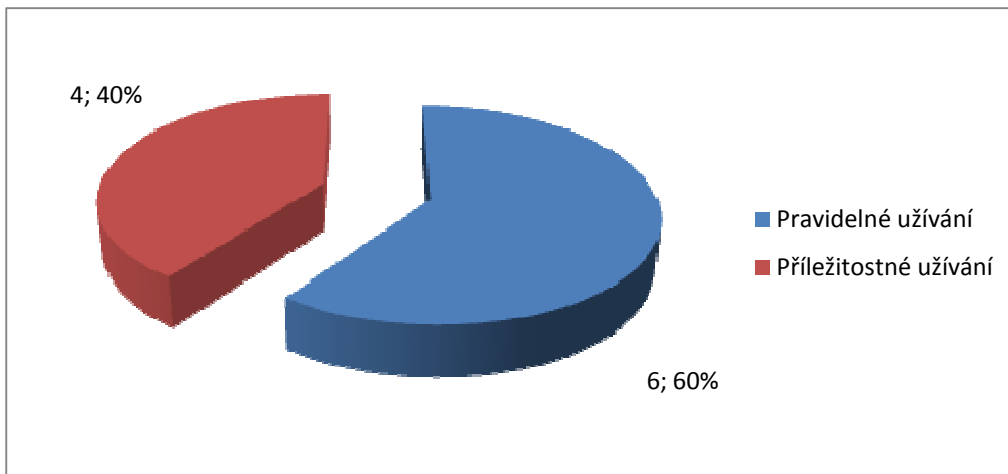

Ze zkoumaného vzorku 10 pachatelů bylo zjištěno, že 9 z nich (90%) v době spáchání trestného činu byli pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a pouze 1 pachatel (10%) nebyl ovlivněn žádnou návykovou látkou.

U pachatelů páčající trestnou činnost pod vlivem návykové látky bylo zjištěno:

➤ Pravidelné užívání	6
➤ Příležitostné užívání	4

Graf č. 8: Přehled o užívání alkoholu a jiných návykových látek

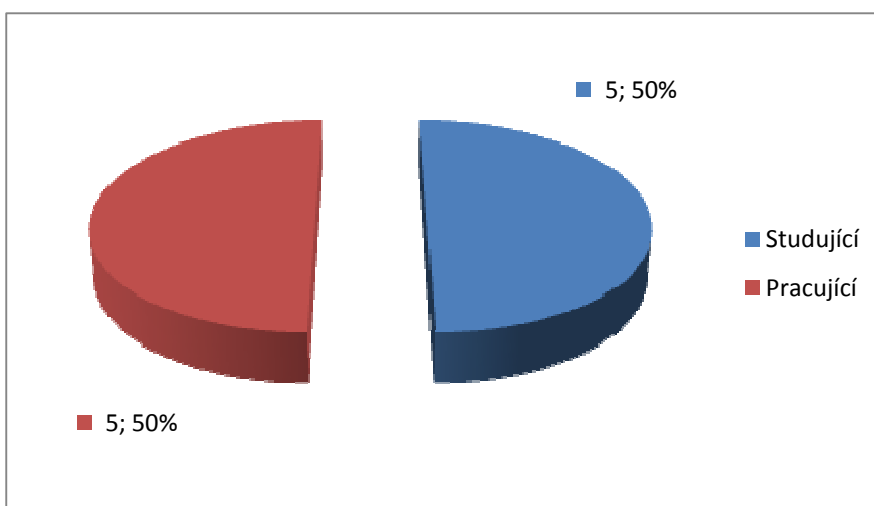
U všech pachatelů bylo zjištěno, že jsou uživateli návykových látek. Patologická závislost byla zjištěna u 6 pachatelů (60%) a příležitostně užívají návykové látky 4 pachatelé (40%) což jsou alarmující skutečnosti.

K položce 5:

Byli pachatelé v době spáchání trestného činu studenty nějaké školy ?

- Studenti doposud studující 5
- Zaměstnanci v pracovním poměru 5

Graf č. 9: Přehled pachatelů studující/pracující

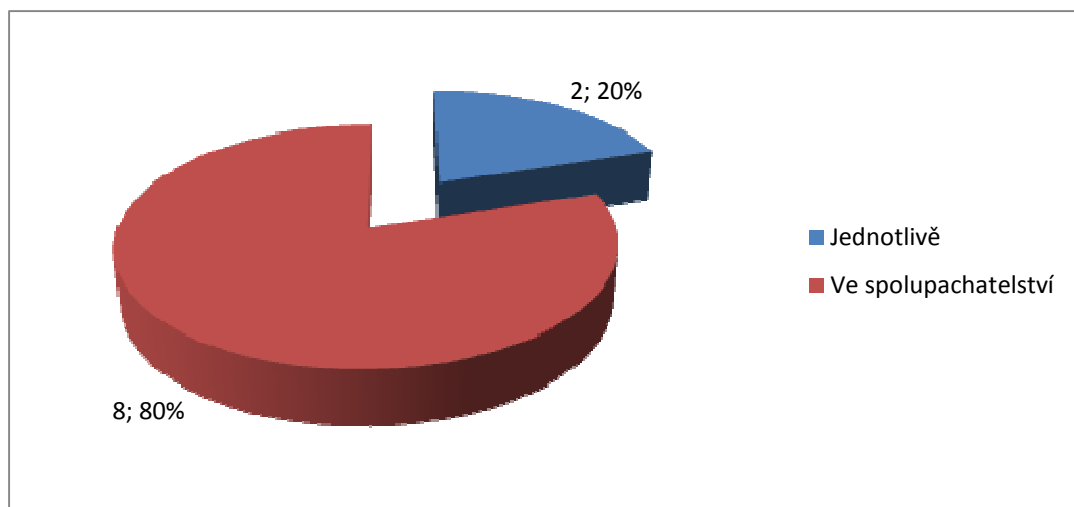
Ze zkoumaného vzorku 10 pachatelů bylo zjištěno, že v době spáchání trestného činu bylo 5 pachatelů (50%), kteří byli studenti střední nebo vysoké školy a 5 pachatelů (50%) již ukončili studium a byli v zaměstnaneckém poměru.

K položce 6:

Dopustili se trestného činu jednotlivě nebo ve spolupachatelství?

- Jednotlivě 2
- Ve spolupachatelství 8

Graf č. 10: Samostatnost při spáchání trestné činnosti

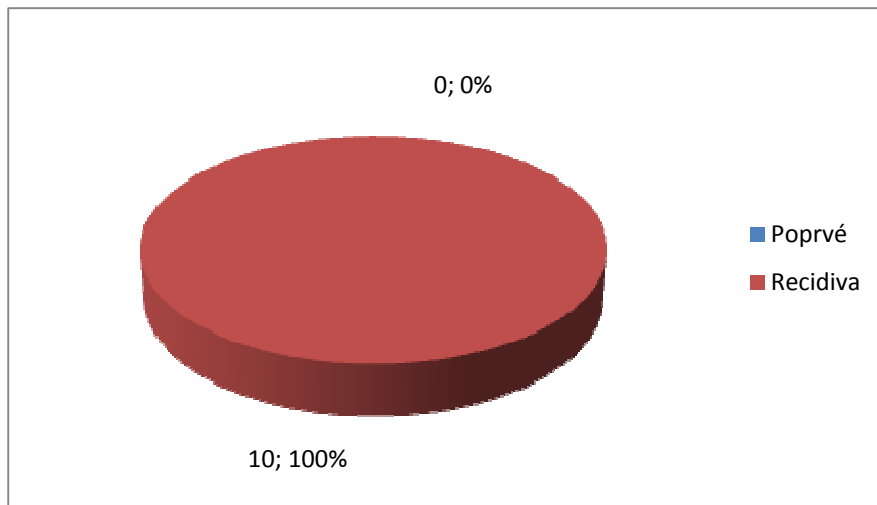
U 2 pachatelů (20%) bylo zjištěno, že se spáchání trestného činu dopustili sami a 8 pachatelů (80%) bylo zjištěno, že se trestného činu dopustili ve spolupachatelství tedy ve dvou a více osobách.

K položce 7:

Byli již v minulosti pachatelé šetření policií, mají zápis v rejstříku trestů, potrestání za přešupek?

- Poprvé 0
- Recidiva 10

Graf č. 11: Přehled o opakovaném spáchání trestného činu

Všech 10 pachatelů (100%) se před spácháním trestného činu s extremistickým podtextem dopustilo před tímto jednání stejné, nebo jiné trestné činnosti.

8 DISKUSE K ANALÝZE ZÍSKANÝCH DAT

Výzkum byl učiněn z 10 trestních spisů s extremistickým podtextem, kterých se dopustili pachatelé ve věku 15ti až 18ti let ze Zlína. Trestného činu se dopustilo 9 mužů a 1 žena. Tito pachatelé byli za spáchaný trestný čin vyšetřováni a obviněni na Územním odboru Služby kriminální policie a vyšetřování 1.OOK Policie ČR ve Zlíně v období od 1. července 2008 do 31. prosince 2008.

Ve všech 10 případech bylo na Okresní státní zastupitelství ve Zlíně podán návrh na obžalobu pro spáchaní trestného činu a pouze v 1 jediném případě byla věc překvalifikována a postoupena k projednání přestupku na přestupkovém a právním oddělení Magistrátu města Zlín.

Ze sumarizovaných údajů bylo zjištěno, že ze zkoumaného vzorku 10 trestných činů s extremistickým podtextem kde bylo 10 pachatelů se dopustili tohoto trestného činu převážně muži, což je 90 % všech skutků a 10% skutků ženy.

Z 10 pachatelů kteří se dopustili extremistického trestného činu bylo 7 pachatelů což je 70% vychováno v neúplné rodině.

K otázce jakého vzdělání bylo dosaženo u pachatelů trestného činu v době spáchaní bylo zjištěno, že 7 tj. 70% pachatelů dosáhlo středoškolského vzdělání na SOU nebo zakončené maturitou, 2 pachatelé tj. 20% měli ukončené pouze základní vzdělání na základní škole a 1 pachatel tj. 10% měl ukončenou vysokou školu.

Ze zkoumaného vzorku 10 pachatelů mělo 6 pachatelů tj. 60% výchovné problémy již na základní škole kde u 2 pachatelů tj. 33% se projevila opakovaně snížená známka s chování.

V otázce ovlivnění návykovou látkou v době spáchaní extremistického trestného činu bylo 9 pachatelů tj. 90% pachatelů což je většina pachatelů. Z toho 6 pachatelů tj. 60% užívá návykové látky pravidelně a 4 pachatelé tj. 40% příležitostně. Což je plných 100% pachatelů, kteří jsou konzumenty alkoholu, nebo omamných a psychotropních látek.

Sledovaná otázka, zda v době spáchaní extremistického trestného činu byli pachatelé ještě studující nebo již v pracovním poměru bylo 5 pachatelů tj.50% ještě studenty a 5 pachatelů tj. 50% již ukončili studium a byli v pracovním poměru.

Z 10 pachatelů se 8 pachatelů tj. 80% dopustilo trestného činu ve spolupachatelství, což je 2 pachatelé a více. Pouze 2 pachatelé tj. 20% se nezákonného jednání dopustili samostatně.

V otázce zda byli již v minulosti pachatelé šetřeni policií, nebo mají zápis v rejstříku trestů, nebo byli projednáváni na přestupkovém a právním oddělení bylo všech 10 tj. 100% pachatelů opakovaně v konfliktu se zákonem.

9 ODPOVĚDI NA OTÁZKY FORMULOVANÉ V DÍLČÍCH CÍLECH VÝZKUMU

(Viz projekt výzkumu)

Po vyhodnocení údajů získaných výzkumem lze na otázky uvedené jako dílčí cíle výzkumu odpovědět takto:

1. Dopouštějí se trestné činnosti více muži nebo ženy?

Trestných činů s extremistickým podtextem se dopouštějí převážně muži což je 9 mužů tj. 90% a pouze 1 žena tj. 10%.

2. Má na páčání trestné činnosti vliv neúplná rodina?

Tento výzkum jasně prokázal podíl neúplné rodiny na tom, že tento determinant ovlivňuje budoucí pachatele trestných činů. To znamená, že extremistického trestného činu se dopustilo 7 pachatelů tj. 70%, kteří byli vychováváni v neúplné rodině buď matkou nebo jen otcem. Pouze 3 pachatelé tj. 30% byli vychováni v úplné rodině za výchovy obou rodičů.

3. Jakého vzdělání dosáhli pachatelé v době spáchání trestné činnosti ?

Je zajímavé, že pouze 2 pachatelé tj. 20% mělo ukončeno pouze základní vzdělání. Všech 7 pachatelů tj. 70% dosáhlo středoškolského vzdělání buď na Středním odborném učilišti nebo na střední škole ukončené maturitou. 1 pachatel tj. 10% dokonce dosáhl vysokoškolského vzdělání zaměřené na humanitní vědy.

4. Byli pachatelé v době spáchání trestného činu pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek ?

Tento ukazatel jasně prokazuje vliv návykových látek na jednání pachatelů. 9 pachatelů tj. 90% bylo ovlivněno alkoholem nebo omamnou a psychotropní látkou, které zajisté ovlivnily jejich jednání. Pouze 1 tj. 10% pachatelů spáchal trestný čin s extremistickým podtextem bez ovlivnění návykovou látkou. Z toho 6 pachatelů tj. 60% užívá tyto látky pravidelně a 4 pachatelé tj. 40% příležitostně. Je tedy jasný výsledek že všech 10 pachatelů tj. 100% jsou konzumenty a mají zkušenosti buď s alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

5. Studovali pachatelé, nebo byli v pracovním poměru?

5 pachatelů tj. 50% bylo v době spáchání trestného činu ještě studenty nějaké školy. 5 pachatelů tj. 50% mělo školní docházku ukončenou a byli v zaměstnaneckém poměru. Nikdo z nich nebyl bez pracovního poměru ani nebyl veden na úřadu práce.

6. Dopustili se trestného činu jednotlivě nebo ve spolupachatelství?

Pouze 2 pachatelé tj. 20% se dopustilo trestního jednání samostatně. 8 pachatelů tj. 80 % páchali trestnou činnost ve spolupachatelství, kdy na trestném činu se podílelo více osob a jednali tedy pod vlivem ostatních.

8. Byli již v minulosti pachatelé šetření policií, mají zápis v rejstříku trestů, potrestání za přestupek?

Všech 10 pachatelů tj. 100% se již v minulosti dopustilo nějakého protiprávního jednání. Z toho 3 pachatelé tj. 30% se dopustili trestné činnosti s extremistickým podtextem opakovaně. Je tedy zřejmé, že této závažné trestné činnosti se dopustí pachatelé s kriminální minulostí, a jsou si vědomi protiprávního jednání a možných následků.

10 SWOT ANALÝZA EXTREMISTICKÉ SCÉNY

V této kapitole se chci věnovat silným, ale i slabým stránkám, které ovlivňují boj s extremistickou kriminalitou, ale i rizikům, které z extremismu vyplývají a příležitostmi, které by bylo dobré využít pro boj s extremistickou kriminalitou a snižování trestné činnosti s extremistickým podtextem.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Vládní program a závazné pokyny - Vytvoření oddělení a specialistů pro boj s extremistickou kriminalitou - Vytvoření specialistů pro práci s národnostními menšinami - Oddělení počítačové kriminality - Metodika práce k objasňování trestné činnosti s extremistickým podtextem	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná legislativa - Náročné prokazování trestné činnosti - Lhostejnost obyvatel - Špatně a zkresleně informovaná veřejnost

RIZIKA	PŘÍLEŽITOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Ublížení na zdraví, vyhrožování násilí proti jednotlivcům - Poškození majetku - Rozpoutání rasové nesnášenlivosti - Mobilizace extremistických skupin a použití síly - Vyvolávání mezinárodních konfliktů 	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce s nevládními organizacemi - Meziresortní spolupráce - Soulad právních norem

10.1 Silné stránky

V této kapitole se chci věnovat skutečnostem, které pozitivně ovlivňují potlačení extremistických projevů.

10.1.1 Vládní program a závazné pokyny

Jako specialista zařazený na oddělení pro boj s trestnou činností na úseku extremismu, musím pozitivně zhodnotit závazný pokyn Policejního prezidia č. 1002/2002 Sb., který upřesňuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě.

10.1.2 Vytvoření oddělení a specialistů pro boj s extremistickou kriminalitou

Potřeba přístupu k řešení trestné činnosti s extremistickým podtextem a omezení jejího nárůstu si vyžádala vytvoření speciálních pracovišť. Tyto oddělení vznikají na každém Územním odboru krajských správ policie České republiky.

Cílem je vytvoření oddělení s celorepublikovou působností, které bude shromažďovat informace, řídit a metodicky usměrňovat další složky Policie ČR. Zřízení útvaru s celorepublikovou působností a centrály, by zlepšilo shromažďování informací o extremistických skupinách, jejich následné vyhodnocení a zlepšení součinnosti s jednotlivými kraj-

skými Správami Policie ČR prostřednictvím specialistů určených pro boj s extremistickou kriminalitou. Vzhledem k širokému spektru protispolečenského jednání, které zahrnuje pojem „extremismus“ (pravicový extremismus, levicový extremismus, divácké násilí, motorkářské gangy), je rozhodně potřebné personálně posílit a zvýšit počty policistů a pracovníků, kteří se touto problematikou zabývají.

10.1.3 Vytvoření specialistů pro práci s národnostními menšinami

Další pozitivní aktivitou Policie ČR je vyčlenění policistů - specialistů pro práci s národnostními menšinami a komunitami. Práce těchto specialistů je zaměřena zejména na romskou komunitu, kteří se podílejí na řešení problémů Romů. V roce 2008 je již plně rozběhnutý projekt pod názvem „Společný svět“ zaměřený na soužití a integraci romské menšinové populace s většinovou populací na území naší republiky.

Po komplexním vyhodnocení tohoto úspěšného projektu je předpoklad na vytvoření policejních specialistů pro práci s národnostními menšinami a komunitami v rámci celé České republiky.

10.1.4 Oddělení počítačové kriminality

Na základě nárůstu trestné činnosti s extremistickým podtextem a rozmachu webových internetových stránek s extremistickou tematikou, vzniká oddělení pro „Boj s internetovou kriminalitou“. Na těchto stránkách jsou hnutí, které podporují potlačování práv a svobod občanů, podněcují k národní a rasové nesnášenlivosti. Déle extremisté využívají internet nejen k propagačním a náborovým aktivitám, ale i k získávání finančních prostředků ve spojení s šířením extremistické, zejména neonacistické a rasistické kultury.

10.1.5 Metodika práce k objasňování trestné činnosti s extremistickým podtextem

Základní normativní právní akty, týkající se extremistické trestné činnosti podle níž v boji s touto kriminalitou Policie ČR postupuje jsou zejména Ústava České republiky, trestní zákon a trestní řád ve znění pozdějších předpisů. V roce 2002 reaguje Policejní prezídium ČR na tuto vzestupnou tendenci trestné činnosti a vydává závazný pokyn Policejního prezidenta č.100/2002, který upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě. Uvedený pokyn vysvětluje jednotlivé spektra extremistické kriminality a metodicky popisuje postup policistů pro boj s extremistickou kriminalitou.

10.2 Slabé stránky

V této kapitole se chci věnovat skutečnostem, které negativně ovlivňují potlačení extremistických projevů.

10.2.1 Nedostatečná legislativa

I když v době psaní této práce se uvažuje o novelizaci Trestního řádu i Trestního zákona si myslím, že současná legislativa, která slouží k potlačování extremistické činnosti je mnohdy nedostačující. Často jsem se setkal s případem, kdy byly potvrzené informace o tom, že u příslušníků pravicových skupin, zejména skinheads byly objevené materiály propagující fašismus. Zejména při kontrolách vozidle účastníků pravicových akcí, které byly zaměřené na hledané osoby byly v motorových vozidlech nalezeny extremistické materiály. I přes tyto skutečnosti nebylo možné tyto osoby trestně postihnout, protože podle současná právní úpravy držení těchto materiálů není trestné, pokud nedojde k jejich propagaci.

Ideologii extremistických hnutí vyznávají i osoby s vysokoškolským vzděláním. Tito lidé se velice dobře orientují v oblasti Trestního zákona i trestního řádu, ale i v metodách a formách práce Policie ČR. Jsou veřejně známé případy, kdy členové těchto hnutí, zejména pravicový extremisté, jsou z řad Armády ČR nebo dokonce Policie ČR. Na internetových stránkách patřící zejména pravicovým i levicovým extremistům jsou informace o tom, jak, kdy a z jakých důvodů mohou být členové těchto skupiny předvedeni na Policie ČR, jejich práva, kdy mohou odmítnout podat vysvětlení a výpověď, jak se chovat při výslechu a podobně. Extremistům, kteří se velice dobře orientují v právní legislativě, je velice obtížné dokazovat jejich trestnou činnost.

10.2.2 Náročné prokazování trestné činnosti

Z vlastní zkušenosti při objasňování trestné činnosti s extremistickým podtextem, zejména rasově motivované, vím, že příslušníci extremistických skupin se poučí z každé chyby, kterou při spáchání trestné činnosti vyplývající z jejich ideologie udělali a díky které byl některý z jejich členů trestně stíhaný a odsouzený. Je naprosto běžné, že příslušníci jedné extremistické skupiny napadnou svého protivníka i ve dne a napadený je zná, nebo je dokáže identifikovat. Nebojí se jeho svědectví v trestním řízení. Naopak někteří, kteří byly díky svědectví oběti trestně stíhání a pravomocně odsouzeni se z tohoto dokázali poučit.

Trestné činnosti se dopouštějí nejčastěji mladiství pod vlivem alkoholu nebo drog. Čím dál častěji se setkávám s útoky na romské obyvatele, kdy pachatelé klidně vniknou do domu, kde jsou oběti fyzicky napadání a nezdědka dojde i k zapálení tohoto domu pomocí zápalných lahví. V době útoku mají pachatelé na sobě kuklu, nebo šátek, který tak brání k jejich další identifikaci.

Členové extremistických skupin se také navzájem chrání před trestním postihem. Když je někdo z členů extremistické skupiny stíhaný například pro stejnou činnost, za kterou byl již dříve pravomocně odsouzený a byl mu uložen trest s podmíněčným odkladem, tak trestný čin, kterého se dopustil je ochoten na sebe vzít jiný člen skupiny, který ještě stíhaný není a ví, že mu za tento trestný čin hrozí maximálně podmíněčný trest.

K projevům extremismu a páchání trestné činnosti s extremistickým podtextem dochází na veřejnosti ze strany pravicových radikálů čím dál častěji. Podílí se na tom v poslední době mediálně známé sdružení Dělnická strana, Národní odpor a Autonomní nacionalisté. Na tyto jejich akce logicky reagují jejich protivníci z řad levicových a romských sdružení. Nejčastěji se dopouštějí trestné činnosti výtržnictví, ublížení na zdraví, hanobení národa, rasy a přesvědčení a neposledně násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci. Z poslední doby můžu uvést zejména nepokoje které proběhly v roce 2008 v Litvínově na sídlišti Janov, kde se sdružuje romská komunita. Zde 1500 pravicových radikálních příznivců se dostalo do rvačky jak se samotnými Romy, tak s příslušníky Policie ČR, a pořádek na sídlišti byl díky bezpečnostním složkám obnoven až ve večerních hodinách. Účastníci obou stran byli maskování šátkem a kuklami ke ztížení jejich identifikace při prokazování jejich trestné činnosti.

10.2.3 Lhostejnost obyvatel

Při práci na této závažné problematice se setkávám s nezájmem, lhostejností i strachem lidí, kteří byli svědky extrémistické trestné činnosti. Jedná se jak o útoky pravicových radikálů na Romy nebo levicové příznivce, diváckého násilí na stadionech a v jeho okolí ale i poškozování cizí věci díky sprejerům. Při vyšetřování těchto trestných činů se setkávám s odpovědí, že je to nezajímá, netýká se jich to. Nemají čas chodit po soudech a na Policii ČR. Je zbytečné těmto lidem vysvětlovat, že se strany jak pravicových tak levicových radikálů může docházet k útokům nejen mezi nimi, ale můžou napadnout i nezúčastněné občany, v budoucnu můžou napadnout například jejich dítě, a potom se v jejich případě se mů-

žeme potkat z nezájmem jiného svědka, a pachatel útoku na člena jeho rodiny zůstane jen díky lhostejnosti nepotrestán.

10.2.4 Špatně a zkresleně informovaná veřejnost

Nejen nezájem, lhostejnost a strach je hlavním důvodem, kdy pachatel trestné činnosti s extremistickým podtextem zůstane bez trestu. Mnohé signály, symboliky extremistických skupin jako například hákový kříž, nápis Rahowa považují jen za nějaké kresby nebo nápisy a opravdu neznají jejich význam. Například uvedený hákový kříž by měl být společensky známý jako symbol fašismu.

10.3 Rizika

Kapitola rizika bude věnována možným hrozbám, které přináší extremismus a jeho projevy.

10.3.1 Ublížení na zdraví a nebezpečné vyhrožování

Jedním z rizik, které vyplývají z trestné činnosti extrémistů je ublížení na zdraví, kterých se dopouštějí na příslušnicích národnostních menšin, romských spoluobčanech a na národnostních menšinách obývajících území České republiky. Tuto trestnou činnost je možné považovat za nejzávažnější formu rasově motivované trestné činnosti. Ublížení na zdraví a vyhrožování smrtí předchází a doprovází fyzické napadání, které podtrhuje nenávist, kterou útočníci cítí vůči oběti a vyvolat u ní strach a obavu o své zdraví a život. Skinheadi útočí na své oběti vždy ve skupině a v davu, která jim zaručuje částečnou anonymitu. Oběť je většinou sražena na zem, kde se ostatní přidají k napadení tím, že do ležící oběti kopou, přičemž vysokými botami s kovovou špicí můžou způsobit těžké zranění nejen hlavy ale i ostatních částí těla. Při útoku na svoji oběť často používají zbraně jako basebalové pálky, kovové boxery a sečné i bodné zbraně. Jedním z posledních brutálních útoků ze strany skinheads je napadení zahraničního studenta University Tomáš Bati ve Zlíně, kterému tři útočníci způsobili těžkou újmu na zdraví.

10.3.2 Poškození majetku a cizí věci

Kromě fyzických útoků a vyhrožování se jak pravicový tak levicový extremisté zaměřují na ničení majetku a zastrašování svých obětí. Projevy nenávisti začínají při demonstracích ničením zaparkovaných vozidel, podpalováním popelnic, rozbíjením oken a fyzickým napadáním zashujících policistů. Pravicový radikálové začínají nebezpečným vyhrožováním, vykopáváním dveří u objektu oběti, a v mnohých případech i zapálením domu.

10.3.3 Šíření rasové nesnášenlivosti a rozpoutávání vášní

Například ideologie pravicových extrémistů je založena na nenávisti a rasové nesnášenlivosti, která je zaměřena proti romům a levicovým radikálům. Jejich cíle a postoje směřují k vylepšení demokracie a to zavedením tvrdých opatření proti jejich protivníkům ze strany státu. Odmítají ze zásady vše jiné, cizí a odlišné. Podporují se při demonstracích a setkáních, kde vyzdvihují význam rodiny, ctnosti, kamarádství, národa a rasy. Na druhé straně levicoví radikálové demonstrují proti těmto pravicovým radikálům kvůli jejich názorům, a při povolených a řádně ohlášených demonstracích ze strany pravicových radikálů je napadají a využívají tyto akce k rušení veřejného pořádku, rvačkám a ničení majetku. Jejich ideologií je anarchie, svoboda a nezávislost.

10.3.4 Mobilizace extremistických skupin a použití síly

V poslední době jsou ze strany specialistů na extremismus zaznamenány informace o výcvicích zejména radikálních pravicových extrémistů. Některé skupiny, ale i ta působící na Zlínsku prodělávají výcvik v přírodě, který je zaměřen na zvyšování fyzické kondice, a zdokonalení v bojovém umění. Levicový radikálové pořádají zejména v letním období různé kempy, kde jsou přednášky zaměřené na levicovou politiku, cvičí zde taktiku a chování při demonstracích, co mají dělat a jak se chovat v případě zadržení a předvedení na Policii ČR a podobně.

10.4 Příležitosti

Tato kapitola je věnována příležitostem, které je potřeba využít pro eliminaci extremistických projevů a pro boj s trestnou činností s extremistickým podtextem.

10.4.1 Soulad právních norem

Extremismus se všemi svými projevy je v posledních letech problémem nejen České republiky, ale je i hrozbou pro ostatní státy zejména států Evropské unie a okolních států jako je Německá spolková republika a Slovenská republika. Tyto země by měli sjednotit a zpřísnit svoji právní legislativu, která se týká boje s extremistickou kriminalitou, extremismem a jeho projevy. Není zvykem v České republice zasahovat tak tvrdě proti pravickým radikálům, tak jak je to běžné na Slovensku. Jak pravíkoví tak levicoví radikálové ale i fotbalový hooligans vědí, že postup orgánů činných v trestním řízení je v České republice mírnější než v ostatních zemích, a proto jsou zde jejich projevy častější, více si dovolují s tím, že vědí o slabé právní a trestní legislativě v České republice.

10.4.2 Meziresortní spolupráce

Jako velmi důležitou vidím spolupráci v boji s extremistickou kriminalitou mezi Ministerstvem vnitra, Policejním prezídiem a Vrchním státním zastupitelstvím, která je na úrovních soudů, státních zastupitelů a útvarů Policie ČR. Většina členů těchto institucí jsou členy různých komisí na koordinaci postupu potírání trestné činnosti s extremistickým podtextem. Zde jsou příležitosti, aby se upozornilo na problémy a nedostatky při dokumentování této trestné činnosti. Jak jsem již dříve uvedl, této trestné činnosti se dopouštějí i příslušníci Armády ČR a je důležitá spolupráce s vojenskou policií se kterou mají pracovníci Služby kriminální policie a vyšetřování ve Zlíně, kteří jsou zařazeni na problematice extremismu dobré zkušenosti. Důležitá je spolupráce mezi odděleními jednotlivých okresů a krajů, výměna poznatků a pořádání pravidelných seminářů, kterých se účastní kriminalisté, kteří působí a jsou zaměřeni na boj s extremistickou kriminalitou.

10.4.3 Spolupráce s nevládními organizacemi

Spolupráce s nevládními organizacemi jako Liga proti antisemitismu, Bílý kruh bezpečí, které monitorují výskyt extremistické trestné činnosti a pomoc jejím obětem je velice kladně hodnocena. V intenzivní spolupráci mezi Policií ČR a nevládními organizacemi vidím příležitost pro efektivní boj proti projevům extremismu. Na pracovníky nevládních organizací, se čím dál častěji obrací oběti, které byly napadeny nebo se stali obětí trestné činnosti s extremistickým podtextem. V rámci spolupráce s těmito organizacemi se Policie ČR dozvídá o pachatelích, proti kterým může následně zahájit trestní stíhání.

ZÁVĚR

Potlačení negativních projevů extremismu ve společnosti a trestných činů s extremistickým podtextem je úkolem politickým, pedagogickým, sociálním a právním. Poznáním negativních projevů extremismu je nezbytné pro jejich pochopení a jejich analýza umožňuje vytvořit základ pro kladné a efektivní ovlivňování těchto jevů ve společnosti. Jistě není možné tyto negativní jevy úplně odstranit, ale vhodným působením se dají eliminovat na přijatelnou úroveň a zabezpečit jejich dostatečnou kontrolu.

Myslím si, že je potřeba zdůraznit, že jevy jako rasismus, xenofobie, náboženská nesnášlivost, divácké násilí apod. jsou nepříjemné v dnešní moderní společnosti a nelze je tolerovat. Těmto negativním jevům by jsme se měli věnovat adrešně, ve všech aspektech našeho života. Za velice důležité považuji působení na mladou generaci, která je nejvíce ohrožená extremismem a také zneužívána na páchaní trestné činnosti s extremistickým podtextem. Stačí jeden jedinec, který dokáže své vrstevníky ovlivnit a strhnout. Proto je důležité už v rodině ze strany rodičů a později ve škole prostřednictvím pedagogů výchovně působit na mladou generaci. Je potřeba mladým lidem vysvětlit, že ideologie extremistických hnutí hlavně pravicových extrémistů je zvrácená a odsuzovat někoho jen na základě barvy pleti, národnosti nebo náboženství je špatné. Velký důraz s bojem proti extremismu kladu také sdělovacím prostředkům, které dokáží ovlivnit veřejné mínění. Jejich prostřednictvím, je třeba poukázat na škodlivost extremistických ideologií a poukázat na nebezpečí, které z nich hrozí.

Plně si uvědomuji, že řešení problémů spojených s extremistickou kriminalitou a projevů extremismu je velmi složitý a náročný proces, kdy jeho úplné vyřešení je nemožné. Ideální společnost neexistuje a existovat asi nikdy nebude. Extrémisti budou vždy tam, kde je špatná sociální a ekonomická situace obyvatel. Stále budou existovat jedinci, kteří budou vzniklou situaci vždy řešit radikálně. Jejich navrhované řešení bude nereálné, ale hlavně se uchytí u skupiny obyvatel, které mají sociální problémy. Úlohou celé společnosti by mělo být snižovat rizika, které se projevuje při páchaní extremistické kriminality na minimum.

Domnívám se, že cílem mé seminární práce bylo přiblížit problémy extremismu, na jeho projevy ve společnosti a celkovou situaci v rámci České republiky. Počet trestných činů s extremistickým podtextem vykazuje v poslední době sice klesající tendenci, zato jejich brutalita a nebezpečnost je na vzestupu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Odborná a populárně vědecká literatura:

ČÍRTKOVÁ, L. *Psychologické aspekty motivace k extremismu*. Praha : PA ČR, 2001

ČÍRTKOVÁ L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada Publishing, a.s, 2008.

CHMELÍK, J. *Extremismus a jeho sociologické a právní aspekty*. Praha : Linde, 2001. ISBN 80-7201-265-7

LURKER M., *Slovník symbolů*. Praha: Euromedia Group k.s. 2005. ISBN 80-242-1588-8.

MAREŠ, M., SMOLÍK, J., SUCHÁNEK, M. *Fotbalový chuligáni*. Brno: Centrum strategických studií, 2004. ISBN 80-903333-0-3

MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Berrister a Principal, Centrum strategických studií, 2003. ISBN 80-7325-026-8

MAREŠ, M. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005. ISBN 80-903333-8-9.

NÁCHODSKÝ, Z. *Taktika policejní akce*. Praha: Armex, 1993.

PLECITÝ, V., DANICS, Š., PORADA, V. *Extremismus. Jeho kořeny, projevy a východiska řešení*. Praha: Policejní Akademie České republiky, 2001. ISBN 80-7251-088-6

SMOLÍK, J. *Psychologické aspekty fotbalového diváctví*. Brno: Masarykova universita, 2001.

Internetové zdroje z chuligánského a extremistického prostředí:

<http://www.antifa.cz/zlinsko/>

<http://www.antifa.cz/>

<http://www.zlinecek.estranky.cz/>

<http://odpor.org/>

<http://www.mvcr.cz/>

Další zdroje:

Policie ČR : Intranetový portál Správy Severomoravského kraje

Policie ČR : Intranetový portál PČR Okresní ředitelství Zlín

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

atd.	a tak dále
č.	číslo
např.	například
tj.	to jest
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaný
Sb.	Sbírka zákonů
%	procentuální vyjádření
§	paragraf
resp.	respektive
PČR	Policie České republiky
ČR	Česká republika
apod.	a podobně
e-mail.	emailová adresa
www.	internetová adresa
tel.	telefonní číslo
odst.	odstavec
zák.	zákon
SKPV	Služba Kriminální policie a vyšetřování

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č.1 Znak Národního odporu a jejich propagační materiál.....	17
Obrázek č.2 Znak ANTIFA a AFA Otrokovice.....	20
Obrázek č.3 Hooligans Zlín.....	22

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tab.1 Celkový počet spáchaných extremistických trestných činů.....	38
Tab.2 Celkový počet pachatelů trestných činů podle věku a pohlaví.....	38
Tab.3 Celkový počet případů, kdy se pachatelé opakovaně dopustili extremistické trestné činnosti.....	38
Graf č. 1 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2004.....	30
Graf č. 2 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2005.....	31
Graf č. 3 Trestná činnost s extremistickým podtextem v roce 2006.....	33
Graf č. 4: Složení pachatelů trestné činnosti dle pohlaví.....	39
Graf č. 5: Přehled zohledňující stav rodiny pachatelů.....	40
Graf č. 6: Dosažené vzdělání pachatelů.....	40
Graf č. 7: Přehled pachatelů pod vlivem návykových látek.....	41
Graf č. 8: Přehled o užívání alkoholu a jiných návykových látek.....	42
Graf č. 9: Přehled pachatelů studující/pracující.....	42
Graf č. 10: Samostatnost při spáchání trestné činnosti.....	43
Graf č. 11: Přehled o opakovaném spáchání trestného činu.....	44

